Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3 ЯНВАРЬ 1967 й
2-йил чиқиши.
СЕШАНБА
№ 2 (157)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ОКТЯБРГА БАҒИШЛАНГАН КИТОБЛАР

Совет бадиий, сиёсий ва илмий адабиётини пропаганда қилувчи Чехословакия «Свет совету» нашриёти ўзининг 20 йиллигини нишонламоқда. «Свет совету» нашриёти йигирма йилдан буён Чехословакия китобхонларини совет адабиёти билан таништириш каби олижаноб ва муҳим вазифани бажариб келмоқда.

Нашриёт ходимлари ҳозирги вақтда Улуғ Октябрь Социалистик Революциясига бағишланган китобларни босмага тайёрламоқда. «1905-1925 йиллар даврида совет поэзияси антологияси» босмага тайёрланди. Чех шоирларининг «Ленин нана поэзияда» деган шеърлар тўплами чиқарилади. «Чехословакия — совет ҳамкорлиги 20 йиллиги ҳужжатларда» ва «Совет Иттифоқи тинчлик сиёсатининг 50 йиллиги» деган тўпламлар ҳам октябрнинг 50 йиллигига бағишлаб нашр этилади.

Улуғ байрам муносабати билан чехословакия — совет дўстлиги ва ҳамкорлигига, совет экономикаси, маданият ва санъати, адабиётига бағишланган бошқа 11 китоб ҳам нашр этилади.

(ТАСС).

АСЛ ФАРЗАНДЛАРНИНГ НОМЛАРИ БИЛАН

Пойтахтимиздаги кўчалар сони 70 тага кўпайди. Бу мутлақо янги номга эга бўлган кўчаларни, улардаги янги биноларни қардош республикалардан келган қўли гул бинокорлар бунёд этдилар. Маълумки, шаҳар аҳолисининг кўпларига янги тартибда уй-жой қуриш учун жойлар ажратиб берилди. Неча юзлаб якка тартибда қурилган янги типдаги уйларни «Партия XXI съезди» ва «Октябрь» массивларида кўриш мумкин. Ҳозирда «Партия XXI съезди» массивида 36 та ва «Октябрь» массивида 43 та янги кўчалар пайдо бўлди. Янги йил арафасида Тошкент шаҳар ижроия комитетининг қарорига мувофиқ бу кўчаларнинг ҳар бирига муносиб ном берилди. Одат бўйича кўчаларга бизнинг бу қувончли кунларга эришишимизда ўзларининг меҳнатларини ҳамда ҳаётларини бағишлаган турли миллатларнинг асл фарзандлари номи берилди.

«Партия XXI съезди» массивидаги кўчалардан бири Миркомил Миршаропов номи билан аталди. М. Миршаропов 1918 йилдан КПСС аъзоси бўлган биринчи ўзбек ҳарбий саркардасидир. У Жунаидхон тўдаларини тор-мор келтиришда фаол иштирок этган. 1921 йилда Хоразм республикасининг Ҳарбий революцион Советига раислик қилган. 1929 йилда Ҳарбий академияни тамомлаб қайтгач, ўзбек отлиқ полкига, кейинчалик дивизияга, ундан кейин эса Шимолий Кавказдаги ҳарбий бригадага қўмондонлик қилган.

Босмачиларга қарши олиб борган оқилона кураши ҳамда Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишдаги фаол хизматлари учун М. Миршаропов Меҳнат Қизил Байроқ ордени, СССР Марказий Ижроия Комитетининг, Ўзбекистон ҳамда Туркманистон республикасининг Фахрий ёрлиқлари ва Фахрий қуроллари билан мукофотланган.

1931 йилда Тошкент кино экранларида «Тонг отарда» номли тўла метражли бадиий фильм намойиш қилинди. Ўша пайтларда бу ҳужжатли фильмнинг биринчи ва охирги автори ҳамда режиссёри Сулаймон Хўжаевни камдан-кам кишилар танир эди.

Сулаймон Хўжаев қисқа ва мазмунли ҳаёт кечирди. У олти йил ўқитувчилик қилди. Ватаннинг содиқ фарзанди 1921 йили Памирдаги Революцион ҳарбий Комитетнинг раиси қилиб тайинланди. Памирда босмачиларга қарши олиб борилган куролли курашга бошчилик қилди. «Октябрь» массивидаги кўчалардан бири Сулаймон Хўжаев номи билан аталди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг номи унинг ташкилотчиларидан бири бўлган Отажон Хошимнинг номи билан чамбарчас боғлиқдир.

Отажон Ҳошим йигирманчи ва ўттизинчи йилларда республикамизда маданий революцияни амалга оширишда фаол қатнашганлардан бири.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони қирувчи-учувчи А. Т. Айриев улуғ Ватан уруши йилларида қаҳрамонларча жасорат кўрсатиб душманнинг 44 та самолётини, 30 та танкини, 50 та тўпини, 4 эшелон қурол-аслаҳасини, 600 солдат ва офицерини ер билан яксон қилди.

Қаҳрамон командирлик қилган шуҳратли эскадриля уруш йиллари 5600 марта ҳаво жангида иштирок этди. Эскадрилянинг шахсий аъзолари Ватан орден ва медаллари билан мукофотланди. Барча учувчилар Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган олий унвонга мушарраф бўлдилар. «Партия XXI съезди» массивидаги энг гўзал кўчалардан бири шу қаҳрамоннинг номи билан аталди.

Янги кўчаларга Гражданлар урушининг фаол қатнашчиси Раҳимбобоев, медицина фанлари доктори, республиканинг собиқ Соғлиқни сақлаш министри — Ҳолиқ Ғафуров, Химия фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг собиқ директори Я. Ю. Алиев, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жабай Балимонов, Гидротехника иншоотлари бўлимининг собиқ кўзга кўринган раҳбари Замарининг номи ҳамда республикамизга танилган, халқнинг асл фарзандлари номлари берилди.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

ОТА КАСБИ

Кўп йиллик самарали меҳнатдан кейин завод маъмурияти Сайдали Хўжаевни зўр ҳурмат билан пенсияга узатди. Худди ўша куни оила қувончига яна бир қувонч қўшилди. Сайдали аканинг ўғли Қўчқор ҳарбий хизмат муддатини тугатиб келди. Оила қўш тўйини бирга ўтказди.

Орадан кўп ўтмай, Қўчқор олий ўқув юртига кириш учун отасидан маслаҳат сўради. Сайдали ака бир зум хаёлга толиб қолди. Сўнгра ўйчанлик билан гап бошлади:

— Мақсадинг яхши, ўғлим, лекин ўқишингни ишлаб туриб давом эттирсанг ҳам бўлади. Ҳамма гап меҳнатда, меҳнатни севган киши хор бўлмайди. Мана, ўзимдан қиёс, — давом этди ота, — мен «Ташсельмаш» заводи қурилиб, энди ишга тушган пайтлардаёқ шу корхонада ишлашга аҳд қилдим. Баъзи тенгдошларим «заводда қора мойга ботиб нима қиласан, бошқа иш қуриб қолибдими» деган тахлитда гап қилишди. Аммо уларнинг гапларига парво қилмай, тезда ишга кириб кетдим. Кўп ўтмай электр пайвандчилик касбини пухта эгаллаб олдим.

Қўчқор ўша кеча алламаҳалгача ухлайолмади. Ниҳоят қатъий қарорга келди: заводга ишга кираман! Ана шундай хаёл огушида у уйқуга кетди...

Мана, Қўчқорнинг «Ташсельмаш» да иш бошлаганига бир неча кун бўлди. У электр пайвандчининг шогирди. Аммо, негадир унинг ишлари юришмаяпти. Унинг пайванд қилган деталлари бошқаларникига қараганда бир мунча сифатсиз чиқарди. Яна бунинг устига пахта териш машинасининг қабул қилиш камераси қисмини эгаётган пайтда синдириб қўйди. Бу ҳодиса унинг руҳини тушириб юборди. Буни сезган участка бошлиғи А. Қосимов: «Зарари йўқ, ҳаракатинг тузук, сендан яхши пайвандчи чиқади. Хафа бўлма, ҳар ким ҳам бирданига уста бўлган эмас» деб кўнглини кўтариб қўйди.

«Билмаганни сўраб ўрганган олим, орланиб сўрамаган ўзига золим» деганларидек, Қўчқор ҳам кекса ишчилардан билмаганларини сўраб билишдан тортинмади. Унинг бу ҳаракатлари бекор кетмади. У тезда мустақил ишлашга ўтди.

1962 йилда Қўчқорнинг ҳаётида катта воқеа юз берди — уни завод маъмурияти комсомол ёшлар бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади. Қўчқорни бошлиқ қилиб тайинлашгач бригадада иш жонланиб кетди. Ишда қатъий меҳнат интизоми ўрнатилди, айрим нуқсонларга чек қўйилди. Натижада бригада ёшлари цех бўйича эмас, ҳатто завод бўйича илғорликни қўлга киритдилар. Улар корхонада иккинчи бўлиб, коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номни олишга муяссар бўлишди.

Мана бир неча йилдирки, Қўчқор Хўжаев бошлиқ бригада ёшлари бу юксак номни меҳнатда оқлаб келмоқдалар. Ёшларга топширилган ҳар бир топшириқ кўнгилдагидек адо этиляпти.

Бригада комсомоллари ишдан кейин янги техника ва технология процессларини ўрганиш, техника хавфсизлиги бўйича ва бошқа машғулотларда мунтазам қатнашадилар. Натижада уларнинг ҳар бири ўз касбини пухта эгаллаб олиши билан бирга 2-3 касбни ҳам ўзлаштирмоқда.

Қўчқор Хўжаев ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртини битирди. Энди олган назарий билимларини ҳаётий тажрибада мустаҳкамламоқда. У илғор ишчилар Бахтиёр Йўлдошев, Султон Маҳмудов, Жўра Жалолов сингари комсомолларга бош-қош.

Қалби олов бу йигит жамоат ишларида ҳам актив қатнашиб, завод комсомол комитетига яқиндан ёрдам бераётир. У бошчилик қилаётган бригада Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги олдидан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, йиллик планни 110 процентга етказиб бажарди, янги юбилей йилида зўр ғайрат билан иш бошлаб юборди.

Ота касбини пухта эгаллаб олган Қўчқор ўз ҳаётида янглишмади. Бир неча йилдирки, унинг номи завод «Ҳурмат тахтаси» дан тушмайди. Ҳа, у ота касби туфайли ҳурмат ва эътибор топди.

А. ТУРАЕВ.

Суратда: пойтахтимизнинг Чилонзор массивида Ленинобод кварталини қураётган Ленинобод уйсозлик комбинатининг бир группа пешқадам пардозчи бинокорлари (чапдан ўнгга) Иброҳим Турдибоев, Тоҳир ва Тўхтабой Ҳасановлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ЛЕНИН ВА ЯКУТИЯ

Мамлакатимиздаги энг шимолий университет бўлган Якутия Давлат университети тарихида биринчи марта бу ерда кандидатлик диссертациялари ёқланди.

Диссертация ишларидан бири айниқса мароқли. Якутия Давлат университетининг СССР тарихи ўқитувчиси Е. Е. Алексеев Якутияда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда В. И. Лениннинг роли деган мавзуда бир неча йил тадқиқот ишлари олиб борди. Тарих фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун ёзилган диссертацияда автор В. И. Лениннинг асримиз 900-йилларидан бошлаб, Якутия билан маҳкам алоқада бўлиб келганлигини кўрсатиб берди.

Совет Ҳокимиятини ўрнатишда, колчакчиларни тор-мор келтиришда Якутия Автоном Республикани ташкил этишда Лениннинг жуда катта ролини ёритишга диссертация ишида алоҳида ўрин берилди.

Диссертацияни ёқлаш муваффақиятли ўтди. Ёш олим Е. Е. Алексеев ўзининг бу ишини Улуғ Октябрнинг юбилейига ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишлади.

ҚИРҚТА ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Пойтахтнинг Киров районида ҳозир 40 та халқ университети ишлаб турибди. «Ўзбексельмаш» заводи, пайпоқ-трикотаж фабрикаси ва бошқа саноат корхоналари ҳузурида ташкил этилган илғор тажрибалар халқ университетларида машғулотлар зўр уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

43-мактаб эса илғор педагогик тажрибалар ўчоғига айланиб қолди. Бу ерда педагогик билимлар халқ университети машғулотлар ўтказмоқда.

Университет беш йил муқаддам ташкил этилган эди. Бу орада уни юздан ортиқ тингловчи тамомлади. Университетнинг янги ўқув йили ҳам уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Ҳозир унинг икки факультети бор. Машғулотларни олимлар, тажрибали педагоглар олиб бормоқдалар.

«ҚЎШИҚЛАР УЙИ»

Комсомол майдонидан ўтиб борсангиз, бу ерда қўшиқлар ва куйлар авжига чиқаётганлигининг гувоҳи бўласиз. Бу ерда санъаткорлар ва бадиий ҳаваскорлар концерт беришаётгани йўқ. Бу қўшиқ ва куйлар грампластинкалар магазинидан таралмоқда. Яқинда ташкил қилинган «қўшиқлар уйи»да ўзбек ва совет композиторларининг асарлари ёзилган оддий ва узоқ ўйналувчи пластинкалар билан савдо қилинмоқда. Санъат мухлислари бу ердан музика асарлари ва машҳур кишиларнинг сўзлари ёзилган пластинкаларни харид қилишлари мумкин.

КИЕВЛИКЛАР ПЕШҚАДАМ

Бу шаҳар ҳали бирорта харитада кўрсатилмаган. Уни қисқа муддатда ҳарбий қурувчилар бунёд этишди. Маккажўхоризорлар ўрнидан юзлаб ўн икки ва ўн саккиз квартирали уйлар, бир қаватли жамоат бинолари қад кўтарди. Тошкент йўлдош-шаҳрида ҳаёт қайнамоқда. Минглаб оилалар янги уйларга кўчиб чиқишди. Ўнлаб магазин ва ошхоналар иш бошлади.

Бошқа ҳарбий қурувчилар билан бирга Сергели йўлдош-шаҳрини қуришда киевлик ҳарбий хизматчилар ҳам катта ҳисса қўшишди. Улар етти юздан ортиқ шинам квартираларни фойдаланишга топширишди. Бу квартираларда зилзиладан зарар кўрган тошкентликлар истиқомат қилишмоқда. Янги квартирага кирганлар киевлик жангчиларга юксак суръат ва сифатли ишлари учун миннатдорчилик билдиришмоқда.

Бундан бир неча кун муқаддам Солиҳ Валиев уй тўйи ўтказган эди. У сержант Даналюс Клумбис бошчилигидаги қурувчилар бригадаси барпо этган икки қаватли уйнинг уч хонали секциясига кўчиб кирди.

— Ҳамма иш ҳалоллик билан бажарилган, — дейди Солиҳ Валиев. — Мен ўзим қурувчиман. Ҳарбий қурувчилар ишидан камчилик тополмадим. Жуда яхши квартира.

Мана, бир қаватли уйлар квартали. Коммунист офицер Аркадий Иванов бошчилигидаги бўлинма қурувчилари 66 уч квартирали уйларни тиклашди. Улардан бирига қадам қўйдик. У уйда Степан Васильевич Грищенко оиласи яшайди.

— Оиламизда беш жон бор, — дейди мезбон. — Шундай ажойиб уйга кўчиб кирганимиздан ҳаммамиз хурсандмиз. Биз киевлик ҳарбий хизматчилардан миннатдормиз. Улар фақат яхши уй қуриб гина қолмай, балки территорияни кўкаламзорлаштиришди ҳам.

Биз Розия Толипова, Аҳмаджон Юсупов, Мухтор Ғафуров, Валентин Кругляков сингари янги уйга кўчиб кирган оила бошлиқларидан ҳам шундай иззат-икром билан айтилган қалб сўзларини эшитдик.

Йўлдош-шаҳарни қуриш охирига етказилмоқда. Киевликлар ҳам ўз ишларига якун ясашмоқда. Улар йигирма еттита ўн икки квартирали уй-жой, учта болалар боғчаси ва ҳаммомнинг сувоқ ишларини тугатиб, маиший комбинатни тиклашсалар бас.

Киевликлар ҳамон зўр ғайрат билан ишлаб, мусобақада биринчиликни қўлдан бермаяптилар. Яқинда офицер А. Суховерхов бошчилигидаги бўлинма учинчи марта Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва СССР Мудофаа Министрлигига қарашли «Главвоенстрой»нинг ишлаб чиқариш-тақсимлаш бошқармасининг кўчма Қизил байроғи ҳамда уч минг сўмлик пул мукофотини олишга сазовор бўлди.

Иш суръати тобора ошмоқда. Младший сержант Владимир Метелев бошчилигидаги ҳарбий қурувчилар 12 квартирали уй-жойни муддатидан ўн саккиз кун олдин қуриб битказишди. Бу бригадада айниқса Вениамин Девяткин, Алексей Маштаков, Борис Воробьев, Василий Шагал сингари комсомол аъзолари намунали хизмат қилишмоқда. Уларнинг ҳар бири кунлик нормасини 180-200 процентга етказиб адо этмоқда.

Коммунист Василий Вавилов, Василий Валюта, Иван Слабодянок бошқараётган бўлинмалар ҳам графикни муддатидан олдин бажариб рағбатлантирувчи мукофотни олишга эришдилар.

КПСС МК Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов киевлик ҳарбий қурувчилар ҳузурида бўлиб, тошкентликлар номидан шахсий составга ташаккур изҳор қилди.

Д. ПИСЛЯКОВ,
А. ГАВРИЛЮК.

БЎЛАЖАК БИНОКОРЛАР

Шундай ҳам бўладики, қурувчилар иморатни тез битказишга ҳаракат қилиб, қават устига қаватлар қўйиб борадилар-у, аммо бирдан иш таппа тўхтаб қолади. Ҳали томи ёпилмаган шундай биноларни кўплаб учратиш мумкин. Улар ўз усталарини кутиб турадилар. Бу биноларни сувоқдан чиқариш эса амри маҳол. Чунки, сувоқчилар етишмаслиги ҳеч кимга сир эмас. Ҳақиқатан ҳам сувоқ ишлари туфайли турар-жой бинолари, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳамда мактаблар биноси неча ойлаб фойдаланишга топширилмай ётаверади.

Қурилиш майдонига айланган, ҳамма жойда ҳавозалар тикланган Тошкентда малакали дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар топиш қийин. Шунинг учун ҳам тошкентликлар Москва шаҳар профессионал-техника таълими бошқармасининг пойтахтда қисқа муддат ичида бир неча билим юртларида юзлаб сувоқчиларни етиштириб бериш ҳақидаги таклифини мамнунлик билан қабул қилдилар. Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг чақириғи билан республиканинг 410 йигит ва қизи Тошкент қурилиши учун керакли касбларни ўрганиш учун Москвага йўл олган эди.

Мухбирингиз профессионал-техника таълими Москва шаҳар бошқармасида бўлди ва унинг бошлиғи Зоя Ивановна Солодко билан суҳбатлашди.

— Ўзбекистоннинг турли жойларидан ва унинг мардона пойтахти Тошкентдан келган ёшларни, — дейди ўртоқ Солодко, — Москванинг олтита энг яхши билим юрти ўз қучоғига олди. Ўзбекистонлик йигит-қизлар дурадгорлик, сувоқчилик, бўёқчилик, ғишт териш каби қурилиш касбларини ўрганмоқдалар. Уларга ҳунар ўргатиш учун энг яхши мутахассислар тайинланган. Улар пойтахтдаги кўзга кўринган қурилишларда практикадан ўтяптилар. Шу билан бирга ҳозирги замон сувоқчилик методлари билан ҳамда илғорларнинг иш усуллари билан танишмоқдалар. Орадан уч ойдан ошиқроқ вақт ўтди. Ўқиш давом этмоқда. Биз бўлажак қурувчиларнинг ўқишлари ва ишларидан мамнунмиз.

Ўзбекистон йигит ва қизларининг яшашлари ва ўқишлари учун Москваликлар яхши шароит яратиб бердилар. Уларнинг ҳаммаси қулай кийим кечак билан таъминланганлар. Ҳамшаҳарларимиз ўзларининг бўш вақтларини хушчақчақлик билан ўтказмоқдалар. Улар Москванинг диққатга сазовор музейларига экскурсияга бориб, театрларни томоша қилмоқдалар. Конькида ва чанғида учишни ўрганиб олдилар. Ўз коллективларида бадиий ҳаваскорлик тўгарагини туздилар. Бу тўгарак тарихий кунларда, ёшлар кечаларида ўз чиқишлари билан муваффақият қозонмоқда. Ўзбек қўшиқчилари ва рақкосалари бадиий ҳаваскорлик тўгараги Янги йил кечасига катта тайёргарлик кўрди. Янги йил арафасида ҳамма ўқув юртида безатилган арча атрофида ёшларнинг қувноқ кечалари бўлиб ўтади.

Икки-уч ой ўтар-ўтмас Тошкентга ёш қурувчиларнинг янги отряди келиб қўшилади. Бу қурилиш усталари шаҳарда бунёд этилаётган бинолар учун жуда ҳам зарур.

Ю. АНАТОЛЬЕВ
Москва.

КАНИКУЛ МАЗМУНЛИ ЎТЯПТИ

В. И. Ленин номли республика Пионерлар ва ўқувчилар саройи ходимлари ўқувчиларнинг каникулни мароқли ўтказишлари учун бир қатор тадбирлар ўтказишмоқда. Бугун саройда «Салом 1967 йил» деган темада катта арча байрами ўтказилди. Ҳурматли «Қорбобо» байрамдан кейин болаларни махсус автобусларга таклиф қилди. Ўқувчилар бу автобусларга тушиб пойтахтда меҳнат қилаётган қардош бинокорларнинг ҳузурига йўл олдилар, уларни Янги йил билан муборакбод этдилар.

Бундан ташқари, сарой маъмурияти болаларнинг яхши дам олишлари учун турли илмий муассасаларга, тарихий жойларга, театрларга экскурсиялар ташкил қилмоқда.

ИРИНКА БИЛАН АЗИЗА

Тошкент Тўқимачилик комбинатига қарашли 2-болалар боғчасида тўқимачиларнинг 170 га яқин фарзанди тарбияланмоқда. Улар ёшларига қараб олти группага бўлинган.

2-болалар боғчаси Совет Иттифоқи ва чет эллардаги 70 та шаҳар билан алоқа боғлаган. Улар билан доим хат ёзишиб туришади. Болалар ўзлари чизган суратларни, тайёрлаган қўғирчоқларини бир-бирларига ҳадя этадилар.

Бу болалар боғчаси Қўқон шаҳридаги боғча билан 1939 йилдан бери, Москвадаги «Трёхгорная мануфактура» тўқимачилик комбинати болалар боғчаси билан 1940 йилдан бери, Ленинграддаги Киров номли Ип комбинатининг болалар боғчаси билан 1949 йилдан буён алоқа қилиб туради.

Шунингдек, Наманган, Фарғона, Олмаота, Киев, Душанба, Сочи, Қозон, Свердловск ва бошқа шаҳардаги болалар боғчалари билан ҳам кўп йиллардан бери дўстлик алоқалари боғланган. Бу алоқаларнинг ҳар бири ўз тарихига эга. Масалан, Диксон оролида жойлашган «Полярний городок»даги болалар боғчаси билан биринчи марта 1945 йилда алоқа боғланган эди. Ўша вақтда у ердаги болалар боғчасида ҳаммаси бўлиб, беш бола тарбияланарди. Ҳозир у ерда тарбияланувчилар сони юзга етган бўлиб, тўрт группага бўлинган. Диксонликлар билан дўстона алоқа кун сайин ривожланиб боряпти.

Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам болалар боғчаси жуда кўп жангчилар билан хат ёзишиб турган. Ҳозир ҳам болалар боғчаси Совет Армиясининг кўпгина жангчилари билан яхши алоқа ўрнатганлар.

Грузия, Эстония, Латвия, Литва, Туркманистон республикалари, Узоқ шимол, Татаристондаги ва бошқа шаҳарлардаги, Болгария, Румыния, ГДР каби социалистик мамлакатлардаги болалар боғчалари билан ҳам узвий алоқа боғланган.

Боғчадаги катта шкаф ичида юзлаб мамлакатларнинг вакиллари тақдим этган, турли жойлардан олинган ҳар хил қўғирчоқлар турибди. Улардан ҳар бирининг ажойиб «таржимаи ҳоли» бор. Бу қўғирчоқларни болалар севишади, ардоқлашади, уларга меҳр билан боқишади.

А. ВАЛИЕВ.

СУРАТДА: дрезденлик Иринка билан тошкентлик Азиза бир-бирларини «табрикламоқда»лар. Болалар Азизани узоқ сафарга жўнатишга ҳозирланмоқдалар.

БОЛАЛАР КОМБИНАТИ

Қурувчилар Чилонзорда яна бир болалар комбинатини эркатойларга армуғон этдилар. 280 ўринли комбинатнинг эшиклари Янги йил байрами кунлари очилди. Улмасхон Усмонова мудирлик қила бошлаган комбинатда эркатойлар қизиқарли топишмоқ, ҳар хил ўйинларга берилиб кетдилар. Сиз кўраётган мана бу суратда М. Исмоиловнинг ўзига яраша иши бор. У аквариумдаги балиқларга овқат бериш билан банд. Ундан нарироқда эса мураббия С. Харчёва болаларни ўз бағрига олиб, улар фикрини ҳар хил ўйинчоқларга мафтун этяпти.

С. Мусаев фотоси.

ЭРКАТОЙЛАР УЧУН

ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ АБДУЛЛА НАБИЕВ МАҲАЛЛАСИДА ЯНГИ 140 ЎРИНЛИ БОЛАЛАР БОҒЧАСИ БИНОСИ ҚУРИЛИБ, ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ. ЭРКАТОЙЛАР УЧУН ҚУРИЛГАН БУ БИНОНИ 9-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИНИНГ ҚЎЛИ ГУЛ БИНОКОРЛАРИ ТИКЛАШДИ.

АЗАМАТ ҚУРУВЧИЛАРДАН МАҲАЛЛА АҲОЛИСИ ВА ЭРКАТОЙЛАР БЕҲАД ХУРСАНД БЎЛМОҚДАЛАР.

Ёш электр сваркачи Владимир Лобов Новоси- бирск қурилиш поездининг энг илғор ишчиларидан бири ҳисобланади. У пойтахтимизни қайта тиклаш ишларига ёрдам бериш учун келган. Ҳозир В. Лобов Чилонзор районидаги қурилиш объектларида ишлаб, кунлик нормасини 120 процентдан адо этмоқда. Суратда: В. Лобов. Р. ЖУМАНИЁЗОВ фотоси.

ҲАМКОРЛАР

Янги Тошкентни бунёд этишдек улкан, шарафли ишга отланганлар орасида ўзбекларнинг асрий қадрдон дўсти — қозоқ меҳнаткашларининг вакиллари — целиноградлик қурувчилар ҳам бор. Целиноград шаҳридан келган 194-қурилиш монтаж поезди 400 кишилик аҳил коллективнинг аҳди қатъий. Нияти холис қурувчилар фақат ўтган йилнинг ўзида 7 574 квадрат метр ҳажмда турар жой бинолари, иккита 632 ўринли ётоқхона қуриб беришди ва бошқа бир қанча ишларни бажаришди. Бу йилги режалари ундан ҳам юксак.

Қаршимизда 4-қавати битиб қолган 50 квартирали муҳташам турар-жой биноси қурилаётган майдон. Иш суръати шундай тезки, лоақал бир дақиқа ишсиз турган кишини кўрмайсиз. Намунали меҳнати эвазига коммунистик меҳнат бригадаси номини олган Михаил Драль бошлиқ 26 шоввоз бу бинони қуришда ўрнак бўларли ишлар қиляпти.

Мана, Нина Попова, эндигина кранчи йигит Фома Пошинский элтиб берган қоришмани девор устига бир текис қилиб ёябошлади. Моҳир ғишт терувчи Никита Кужель эса қоришма устига пешма-пеш ғишт босиб келяпти. Уларнинг ёнида ишлаётган Виктор Волхов ва Надежда Кипричюклар ҳам серғайратликда улардан қолишмаётирлар.

Александр Зюков ва Ғаля Шустикова панеллар оралиғига тўрсимлар ўрнатиб, уни бетон қоришмаси билан тўлдиришяпти. Пешма-пеш электровибратор билан зичлаштиришяпти.

Болгар даҳаси массивининг кўркига-кўрк қўшиш учун бино тикланишини тезлаштираётган аҳил коллективнинг режалари улкан. Улар иш суръатига суръат қўшган ҳолда бино қурилишини тез орада тугаллаш ва эстафетани пардозловчиларга топшириш иштиёқи билан тўлиб-тошганлар. Бу азамат коллектив бинонинг ҳар бир қаватини битказиш учун 10—12 кун сарфлаяпти.

Участка мастери Ю. Загуненний бино олдига келдида, ҳартумига бўш поддонни илган кранга қаради. Кранчига кўзи тушди-ю, қўл силкитди:

— Фома, пастга туш, сенга хат бор, Украинадан,— деди.

Фома соатига қаради, овқатланишга ҳали ярим соат вақт бор. Пастга қараб: «Ҳозир тушаман»,— дегандай ишора қилди.

— Бригада учун ҳозир ҳар бир минут қадрли. Улар қанчалик тез ишласалар, шунчалик юзимиз ёруғ бўлади.— хаёлидан ўтказди у.— Ярим соатда бинокор анча иш қилиб қўйиши мумкин.

Фома ҳали ёш. Қурувчилик касбига эса ҳарбий хизматни ўтаётганда меҳр қўйган. Хизмат муддати тугагач, улкан қурилишда ишлаш орзуси борлигини ота-онасига айтиб кўрди. Қайси ота-она ўз фарзандини иссиқ бағридан чиқаргиси келади. Лекин Фоманинг қатъий иродалилиги кўл келди. У Олмаота қурилишларида ишлай бошлади. Орадан кўп ўтмай ўткир зеҳнлилиги, одамохунлиги билан бошқалардан ажралиб турган Пошинский Целиноград қурилиш-монтаж поезди коллективи орасида обрў эътибор орттирди. Бир касб билан чегараланиб қолавериш керакми? Йўқ. У Олмаотадаги кранчилар тайёрлов курсига кириб ўқиди. Уни муваффақиятли битиргач, тез орада монтажчи касбини ҳам эгаллади. Фома ўз дўстлари билан Целиноградаги қурилиш объектларида ишлаётган пайтда Тошкентда зилзила содир бўлди. Бундай нохуш хабарни эшитиб, дўстлари билан Ўзбекистон пойтахтига йўл олди.

Мана, бугун у ўз ҳамшаҳарлари билан Тошкент қурилишида енг шимариб меҳнат қилмоқда. Шунинг учун Пошинскийни гоҳ ғишт терувчиларга кўрсатмалар бераётганда, монтажчилар билан биргаликда тўр симларни пайвандлаётганда учратамиз.

Коммунистик меҳнат зарбдори Фома Пошинскийга кранчилар ичида тенглашадигани йўқ.

Сўнгги плита кран, илмоғидан туширилгач, кран тўхтади. Кабинадан Фома тушиб кела бошлади. Мастер Пошинскийга хатни узатди. Фома хатни ўқиб бўлгач жилмайди-да: «Ўғлим, Тошкент асл ҳолига кеп қолдими?» — деб сўрашибди уйдагилар.— деди.

Бригадир Михаил Драль гап ташлади:

— Унда жавобни ҳаммамиз ёзамиз. Қандай ишлаётганимиз, асл Тошкентдан минг чандон кўркам янги Тошкент кураётганимиз ҳақида ёзамиз.

Т. ЎРИНБОЕВ.

«ЧОЙ ВА ЧОЙХОНА ИЗЛАБ“НИ ЎҚИБ

АЙНИ МУДДАО

Киров районидаги Тельман маҳалла чойхона биносини маҳалла аҳли ўз кучи билан ҳашарлашиб қурган. Шу чойхонада маҳалладаги жамики оммавий ишлар ўтказилиб келинади. Бир неча бор олимлар билан учрашувлар, ахлоқ-одоб каби замонавий темаларда лекциялар уюштирилган. Шу чойхонада бир неча бор маҳалланинг баъзи бир безорилари суд қилиниб, тартибга келтирилди. Лекин чойхона даромад бермайди, деб бир неча бор беркитиб қўйилди. Ана шу вақтларда маҳалла аҳли тўпланадиган, муҳим масалаларни ҳал қиладиган жой топишга қийналдик.

Пойтахтдаги Октябрь Кўкча маҳалласи чойхоналарида ҳатто маҳалла ҳисобидан икки ёшнинг никоҳ тўйлари бўлиб ўтганлигини матбуотдан ўқиганмиз.

Баъзи кишилар чойхонани эскилик саркити, деб тушунадилар. Менимча, бу нотўғри. Юқоридаги қатор фактлар ҳозирда чойхоналар ҳақиқатан агитация ва пропаганда ўчоқларидан бирига айланганлигини кўрсатмоқда.

Олимимиз Яҳё Ғуломовнинг қимматли фикрларига маҳалламиз коллективи тўла қўшилиб, чойхоналарнинг савдо ташкилотлари ихтиёридан олиб маҳалла комитети ихтиёрига ўтказилишини мақбул, деб ҳисоблайди. Бу ишга юқори ташкилотдаги раҳбар ўртоқларнинг ҳам қўшилишларини истардик.

Шомухтор ШОМАНСУРОВ,
105-мактаб ўқитувчиси.

ЧОЙХОНА МАЙХОНА ЭМАС

Яқин-яқинларда маҳалла ва гузарларни қизил чойхоналар обод қилар эди, чойхона аҳоли орасида оммавий-сиёсий ва маданий-оқартув ишларини олиб борадиган марказ ҳисобланар эди. Маҳалланинг нуроний мўйсафидлари ёшларга кўз-қулоқ бўлиб турар, уларнинг баркамол инсон бўлиб етишувига таъсир этар эдилар. Бундай ажойиб анъаналаримиз ҳозирда айрим жойларда сақланиб қолган бўлса ҳам, лекин кўп жойлардаги чойхоналар ҳурматли олимимиз Яҳё Ғуломов айтганларидек, майхонага айланиб қолаётганлиги кўпчиликни ташвишлантирмоқда. Бундан ҳурматли отахонларимиз ҳам, жонкуяр меҳнаткаш ёшларимиз ҳам хафа. Балки бундан айрим ташкилотлар манфаатдор-у, баъзи тарбияси бузуқ, ароқхўрлар хурсанддир. Аммо, бундай ташкилот-у, баъзи ёшлар жамиятимизнинг асоси эмас. Аксинча, улар ҳақиқатан чойхонани майхона, деб ўйлаётган бўлсалар, қаттиқ янглишадилар, меҳнаткашларни тарбиялашда салбий роль ўйнайдилар. Чунки, чойхона майхона эмас.

Чойхоналарни маҳалла ва жамоатчилик ихтиёрига топшириш керак. Унинг тотли ва хушбўй чойини ичиб кишилар хордиқ чиқарсинлар. Маданият тарқатадиган марказ — қизил чойхона анъанасини албатта қайта тиклаш зарур.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Чет тиллар педагогика институтининг доценти.

ТАКЛИФЛАРИМИЗ

Чилонзор районидаги 2-Қоратош маҳалла комитетининг аъзолари ва активлари «Тошкент оқшоми» газетасининг шу йил 21 декабрь сонида муҳокама тариқасида босилган Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор **Яҳё Ғуломов**нинг **«Чой ва чойхона излаб»** сарлавҳали мақоласини қизиқиш билан ўқиб чиқишди ва ўзаро муҳокама қилишди.

Ҳурматли профессор мақоласида чойнинг фойдали эканлиги, чойхонанинг эса хордиқ чиқарадиган, маҳалла аҳолиси ўртасида ташвиқот-тарғибот ишларини олиб боришда асосий жойлардан бири эканлиги кўрсатиб ўтган. Бу фикрлар жуда тўғри ва ана шу фикрларга тўла равишда қўшиламиз.

Мақолада кўрсатилганидек, шаҳримиздаги чойхоналар район ошхоналар трестлари ихтиёрига ўтказилганига қадар ҳақиқатан ҳам меҳнаткашларнинг маданий хордиқ чиқарадиган, маънавий озуқа оладиган жойларидан бири эди. Чойхоналар трестлар ихтиёрига ўтказилгач, улар фақат даромад манбаига айлантириб юборилди. Чойхоналарда маданий-оқартув ва агитация-пропаганда ишларини олиб бориш, обод қилишга эътибор бермай қўйилди. Бу ўринда маҳалламиздаги чойхонанигина мисол қилиб кўрсатмоқчиман.

Бизнинг чойхона ва унинг ёнидаги ёрдамчи бинолар аҳолининг кучи, материали ва маблағи билан ҳашар асосида 1959 йилда қурилган. Бундан бизнинг маҳалла аҳолисигина эмас, қўшни бўлган Хонақоҳ, Қўрғонтаги, 1-Қоратош ва Яланқар маҳаллаларининг аҳолиси ҳам ғоят хурсанд бўлди.

Ана шу маҳаллалардаги 600 дан ортиқ хонадонларда тўрт мингдан ортиқ аҳоли яшашини эътиборга олганда, тўрт маҳаллага хизмат қилувчи бу ягона чойхонанинг аҳамияти қанчалик муҳимлиги очиқ-ойдин равшан бўлиб қолади.

Маҳалла коллективи чойхонани обод қилиш, уни меҳнаткашларнинг чинакам хордиқ чиқарадиган, гурунглашадиган даргоҳига айлантириш учун астойдил ишга киришди. Маҳалладаги педагог, врачлар актуал темаларда ҳар ҳафтада суҳбат, лекциялар ўтказиб туриша бошлади. Маҳалла агитаторлари ҳар куни газета, журналларда босилган мақола ва хабарларни ўқиб беришарди, чойхўрлар шахмат-шашка, биллиард ўйнашар, радио тинглашарди. 120-мактаб ўқитувчилари турли, атеистик ва бошқа темаларда кўргазмали лекциялар ўқишар ва кинофильмлар кўрсатиларди. Тошкентдаги театрлар, филармония, эстраданинг маҳаллада яшовчи артистлари ва ҳаваскорлар ҳафтада 1-2 марта концертлар беришарди, тантанали кечалар ўтказиларди.

Чойхонанинг озодалиги, агитация ишларининг яхши йўлга қўйилганлиги, хонанда ва созандалар иштирокида бўладиган хушчақчақ кечалар ва чойхоначиларнинг хушмуомалалиги тез орада унинг довруғини ошириб юборди. Натижада чойхонанинг катта биноси шаҳарнинг бошқа маҳаллаларидан ҳам келадиган чойхўрларни сиғдира олмайдиган бўлиб қолди.

Лекин, бу яхши традиция кўпга чўзилмади. Ҳурматли профессор айтганидек, чойхона трест ихтиёрига ўтказилди-ю, ойлик даромад плани бериб, уни бажаришни қаттиқ талаб қила бошладилар. Чойхонани янада ободлаш, ремонт қилиш, безаш уларнинг хаёлига ҳам келмади. Натижада чойхона учун маҳалла томонидан олиб берилган палос ва кўрпачалар тўзиди, ускуналар, идиш-товоқлар ямоқ-ясқоқ бўлиб кетди. Оқибатда чойхона ўз довруғини аста-секин йўқота бошлади. Трест ва куст раҳбарлари «Чойхона сеники эмас, бизники» дейишни билдилар-у, унинг ҳолидан йиллаб хабар олмадилар. Тўғри бунда маҳалла комитети ва активларнинг ҳам айби йўқ эмас. Аммо уларнинг бу аҳволга қарши эътироз билдириб идорама-идора югуришлари наф бермади. Бошқа маҳаллалардаги чойхоналарнинг аҳволи ҳам бизнинг чойхонадаги аҳволни акс эттирмоқда.

Тажриба шуни кўрсатдики, агар чойхоналар маҳалла комитетлари ихтиёрига берилса, улар ўзларининг қадимий шуҳратларини яна қайтарадилар. Маҳалла комитети ва комиссиялар чойхонада жамоат тартибларининг бузилишига қарши курашни илгаригидек давом эттирадилар, маданий-оқартув ишларини кучайтириб юборадилар, чойхонани меҳнаткашларнинг суҳбатхонаси, ором олиб хордиқ чиқарадиган даргоҳига айлантирадилар. Менинг бу фикрим ва мулоҳазаларимни шаҳардаги бошқа маҳалла комитетлари ҳам қўллаб-қувватлайдилар деб ўйлайман. Чунки давр, шароит талаби шуни тақозо қилмоқда.

Т. МЎМИНОВ.
Чилонзор районидаги 2-Қоратош маҳалла комитетининг раиси.

СКАЧКОВЛАР СУЛОЛАСИ

Бундан беш-олти кун илгари Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводининг вагон цехида катта воқеа бўлди. Цех ишчилари Иван Евлампиевичнинг 80 ёшга тўлганини нишонладилар. Унинг шаънига илиқ сўзлар айтилди. У ҳозир ишламайди. Пенсияга чиққанига ўн йил бўлди. Шунга қарамасдан завод, цех коллективи уни унутмайди.

Ахир Иван Евлампиевич ўз умрининг ярим асрдан кўпроғини шу заводга — Ўрта Осиёда революцион ҳаракатнинг ўчоғи бўлган заводга бағишлаган.

Бундан 60 йил муқаддам ёш йигит Ваня Ўрта Осиё паровоз ремонти устахонасининг вагон цехига дурадгор бўлиб ишга келган эди. Бу йиллар давомида у ўз касбининг устаси, моҳир дурадгор, слесарь бўлиб етишди.

Иван Евлампиевич Лукерия Сергеевна билан биргаликда етти фарзандни вояга етказишди. Фарзандлар ҳам ёшлигидан отаси билан бирга заводга бориб-келиб юриб, деярли завод қучоғида ўсишди. Отаси уларга завод анъанаси, революцион воқеалар тўғрисида ҳикоя қилиб берар эди. Айниқса 1917 йил октябрь ойида Тошкентда Социалистик Революциянинг ғалаба қилишида завод ишчиларининг ҳал қилувчи роль ўйнаганлиги, бу революцион воқеаларда отасининг бевосита қатнашганлиги, 1918 йилда эса комиссар Колесов раҳбарлигидаги 120 кишилик отряд билан Ашхободга бориб, фитна кўтарган казак полкининг қуролсизлантириб келганлиги тўғрисидаги ҳикоялари ўғил ва қизлари хотирасидан кўтарилмайди.

Фарзандларнинг кўпчилиги шу заводда ишлаб қолишди. Биринчи бўлиб тўнғич қизи Валентина отасининг ёнига кириб ишлай бошлади. Валентина шу ерда партия сафига қабул қилинди. У ҳозир вагон цехи хотин-қизлар Советининг раиси — цехдаги ишчи оилаларининг бутун ташвиши унинг бошида.

Валянинг орқасидан бирин-кетин Борис токарь бўлиб, Юрий дурадгор, ниҳоят кенжа қизи Лидия слесарь бўлиб ишга жойлашдилар. Қизлари шу заводда ўз бахтларини топдилар — ўз цехларида бирга ишлаётган йигитларга турмушга чиқишди. Куёвлари Александр Овчинников, Василий Тренев, коммунист Александр Анисимов заводнинг илғор ишчиларидандир.

Бу йил уларнинг ёнига Валентина Ивановнанинг тўнғич ўғли Володя ҳам қўшилиб қолди. У заводнинг марказий омборида ёрдамчи ишчи бўлиб ишлаяпти.

Скачковлар сулоласи республикамизнинг атоқли заводи шуҳратига шуҳрат қўшмоқда.

Иван Евлампиевич Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан уч марта мукофотланган. У куни кеча ўзининг катта оиласида революциядан кейин 50-марта янги йилни кутиб олди.

М. РАҲИМОВ.

БИНОКОРЛИКДА ПЛАСТМАССАДАН ФОЙДАЛАНИШ

Химия яратган материаллар — полиэтилен, стеклопласт, пенопласт, полихлорвинил, полистирол, поливинилацетат, полиакрилат, полиизобутилен, стеклотекстолит, синтетик мумлар, пластмассалар фақат саноат ва қишлоқ хўжалигидагина эмас, балки қурилишларда ҳам кенг ишлатилиши мумкин.

Ҳозирги вақтда йигирма мингдан ортиқ органик полимер бирикмалар маълум бўлиб, улардан икки минга яқини тажрибадан яхши чиқди ва халқ хўжалигимизда фойдаланилмоқда.

Пластмассани қурилишда кенг қўллаш натижасида бинокорликдаги ишлаб чиқариш процессларини максимал индустрлашга, қурилиш конструкцияларининг вазнини камайтиришга, сифатини оширишга, бино қурилиши муддатини қисқартиришга ва пардозлаш ишларига кетадиган маблағ ҳамда вақтни тежашга эришилади.

Пластмассани қурилишда қўллаш натижасида Иттифоқимизда йилига 12 миллион кубометр ёғоч материалларини тежаб, улардан бошқа мақсадларда фойдаланиш имконияти бор.

Пластмассаларнинг ҳар бир тури ўзига хос хусусиятларга эга. Пластмассанинг энг қимматли хусусиятларидан бири — ҳажм оғирлигининг камлигидир. Бир кубометр пластмассанинг оғирлиги 15 килограммдан то 2200 килограммгача бўлиб, ўртача пластмасса алюминийдан 2 марта, мис, қўрғошин ва пўлатдан 5—8 марта енгилдир.

Пластмассанинг энг кераkли хоссаларидан бири — унинг мустаҳкамлигидир. Баъзи пластмассаларда конструктив сифат коэффициенти (материалнинг ҳажм оғирлигига нисбатан мустаҳкамлиги) жуда юқоридир.

Ҳозирги вақтда қурилишда қўлланадиган полимер материаллардан конструктив сифат коэффициенти юқориси фақат қатламли пластика — СВАМдир. Қатламли пластика СВАМ бетонга нисбатан 4,5 марта чидамлидир. Шундай қилиб, қатламли пластика — СВАМдан энг мустаҳкам ва энг енгил бинокорлик конструкцияларини яратиш мумкин.

Пластмассанинг яна бир яхши хусусияти унинг иссиқликни кам ўтказишидир.

Пластмасса учун характерли белги иссиқлик ўтказиш коэффициентининг пастлиги, қурилиш техникасида пластмассадан кенг фойдаланиш учун имконият яратади. Пластмассанинг яна бир жуда қимматли хоссаларидан бири унинг органик эритувчи ва реактив (ишқор, туз, кислота, таъсирига чидамлилигидир.

Политетрафторэтилен, полиэтилен, полиизобутилен, полистерол ва полихлорвинил асосларидан таркиб топган пластмассалар кислота, ишқор ва туз қоришмалари таъсирига жуда чидамли бўлади. Ҳозирги вақтда Иттифоқимизда ва чет элларда кўплаб полиэтилен ишлаб чиқарилиб, пўлат ва чўян қувурлар ўрнида ишлатилмоқда.

Полиэтилен қувурлар пўлат қувурларга нисбатан 7—10 марта енгил бўлиб, чиримайди, занглaмайди, ўзидан электр токини ўтказмайди ва иссиқ-совуқ вақтларда кенгайиш ҳамда торайиш хусусиятига эга.

Полиэтилен қувурлар 300 метргача узунликда ишлаб чиқарилиб, барабанга ўралган ҳолда ташилади. Бу қувурларнинг диаметри 13 миллиметргача бўлади.

Полиэтилен қувурларини қирқиш, арралаш, рандалаш, тешиш, фрезерлаш, пайвандлаш ва ёпиштириш мумкин.

Ажойиб хусусиятга эга бўлган бу қувурлардан бинокорликда канализация, водопровод, газопровод, ҳаво ўтказгич ва электризоляция учун қўлланилади.

Ҳар хил қалинликдаги полиэтилен плёнкалардан эса, турли қурилиш конструкцияларини гидроизоляция, проузоляция ва газоизоляция қилиш мақсадида фойдаланиш мумкин.

Полимер материаллари орасида пишиқ ва янги хили стеклопластдир. Стеклопласт жуда мустаҳкам бўлишига қарамай, енгил ҳамдир. У пўлатдан 4—5 баравар, дюралюминийдан 1,5 баравар енгилдир. Стеклопластдан деворбоп панеллар, бино томини ёпиш учун шиферлар, дераза, эшик блоклари ва санитария-техника узелларида ванна, умивальник ҳамда раковиналар тайёрлашда ишлатилади. Саноат қурилишларида стеклопластдан ясалган қувур ва цистерналардан кенг фойдаланилади. Стеклопластдан мебель ва уй-рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш ҳам авж олмоқда.

Бундан ташқари, стеклопластдан метро ва шахта қурилишларида фойдаланиш мумкин.

Стеклопластдан келажакда бино устунларини ва тўсиқларини ҳам ишлаб чиқаришни планлаштирилмоқда.

Ҳозирги вақтда Москвадаги янги қурилиш материаллари институти олим ва илмий ходимлари томонидан стеклопластдан турли қурилиш конструкциялари: балкон, зина, тўсиқларни, тўсиқ панеллари, устун ва тўсиқлар конструкциялари, вентиляция блоклари ва уч қатламли девор панелларини катта ассортиментдаги турларини ишлаб чиқариш лаборатория шароитида синаб кўрилган.

Биз ўтган йилнинг кузида Москвада бўлганимизда, Шепелюгин кўчасидаги 15-уйда бўлдик. Москвага борган ҳар бир қурувчи бу уйга кирмасдан қолмайди. Бу уй катта химиянинг кичик бир махсулоти бўлиб, бундан икки йил бурун пластмасса материалларидан қурилган.

Полимер материалларидан қад кўтарган бу уйда хонадон истиқомат қилади.

Бинонинг олд томони олтин ранг, карнизи қизғиш ранг, эшик устига ўрнатилган енгил пешайвони ялтироқ ва кенг дераза ромлари оппоқ рангли бўлиб, бино ҳуснига ҳусн қўшмоқда.

Бино вестибюлидаги кенг зиналар кишилар турган хоналарга олиб боради. Зиналарга полихлорвинил плиталар ётқизилган. Бир неча қадам юрганимиздан сўнг, квартирага кирдик. Чапда болалар хонаси, тўғрида меҳмонхона ва унинг ёнида дам олиш хонаси. Каридордан юриб бориб озода ошхонага, ванна хонасига ва санитар узелига кирдик.

Бу ерда эшик тутқичидан бошлаб, токи рўзғор-хўжалик буюмларигача пластмассадан ясалган.

Бинонинг ташқи девор панеллари уч қатламли бўлиб, қалинлиги 10 сантиметр аммо ўзининг тепло-техник хусусиятлари жиҳатидан уч қатор ғиштин девордан қолишмайди.

Панелларнинг ташқи қатламлари стеклопластдан, совуқ, иссиқ ва товуш ўтказмайдиган қисми сотопластдан ташкил топган. Деворнинг учинчи бино ичидаги қатламни ёғоч толали плитадан иборат бўлиб, девор қатламлари ўзаро эпоксидно-цемент елими билан ёпиштирилган. Бинонинг ижодкорлари — Бутуниттифоқ пластмасса илмий-текширш институти олимлари ва «Моспроект» лойиҳалаш институтининг архитекторларидир.

Панеллар орасидаги оралиқ икки сантиметр кенгликда бўлиб, бу оралиқларга аввал стекловата ва ундан сўнг мастика билан ишланган поризол жойлаштирилади. Йирик пластмасса панеллари чокларини яхши изоляция қилиш натижасида бино ичига нам ҳам кира олмайди.

Бинонинг эшик ва деразалари стеклопластдан ясалган. Полларга турли рангдаги полихлорвинил плиталари ётқизилган. Бино шипларива деворларининг ички томони сув ўтказмайдиган, гигиена талабларига жавоб берадиган тиксотроп эмали билан бўялган.

Бу ҳол хоналарнинг ичини вақти-вақти билан шланг ёрдамида иссиқ сув билан ювиб туриш имкониятини беради. Пластмассадан ясалган йирик конструкциялардан монтаж қилинган бу уйнинг ванналари стеклопластдан, газ, водопровод ва канализация трубалари полиэтилен ва винипластдан ясалгандир. Ваннанинг оғирлиги 15 килограммга яқин бўлиб, уни бир қўлда кўтариш мумкин.

— Уйимиз — экспериментал уй, — дейди биз билан суҳбатда Бутуниттифоқ пластмасса илмий-текшириш институтининг илмий ходими Николай Владимирович Несветов. — Биз икки йил давомида махсус асбоблар ёрдамида бу уйни текшириб бориб, шундай хулосага келдик. Пластмасса материалларидан қурилган уйларда, бошқа қурилиш материалларидан қурилган уйлардагидек яхши яшаса бўлади. Бу ажойиб материалдан қурилган уйни экскурсия қилиб чиқар эканмиз, бизда ҳам тезроқ Ўрта Осиё республикаларида пласстмасса материалларидан турар жой бинолари қуриш орзуси туғилди. Бу орзуни тезликда амалга ошириш биз инженерларга ҳам боғлиқ. Ҳозирги вақтда Оҳангаронда пластмасса материаллар ва деталлар ишлаб чиқарувчи комбинат қурилган.

Комбинатда йилига 3,7 миллион квадрат метр полихлорвинил линолеумини (полга ётқизиладиган материал), 2,5 миллион метр турли синтетика маҳсулотларини, 1,5 минг тонна линолеумни полга ёпиштиришда қўлланиладиган елим мастикасини, 2,5 минг тонна полиэтилен трубаларини, 3 минг кубометр дераза ва эшик асбобларини, 30 минг кубометр иссиқлик ўтказмовчи қурилиш материал ва деталлари ишлаб чиқарилади.

Бу комбинатнинг ишга тушиши ва маҳсулот бера бошлаши республикамиз қурилишларида, айниқса уй-жой қурилишида кўплаб пластик массалардан тайёрланган бинокорлик буюмлани бермоқда. Оҳангарондаги пластмасса қурилиш материаллари ва деталлари ишлаб чиқарувчи комбинат маҳсулотидан, биргина бино полининг бир квадрат метрига линолеум ётқизиш тахта полларга нисбатан 4 сўм арзон ва паркет полларга нисбатан 2 ярим марта арзон тушади.

Комбинат ишлаб чиқарган пластмасса маҳсулотларини Ўзбекистон қурилишларида қўллаш натижасида уч юз минг сўмлик шимол ўрмонларидан келтирувчи қимматбаҳо ёғоч материалларни тежалади. Бу улкан комбинатни Оҳангарондаги «Узбекшахтострой» трестининг биринчи қурилиш бошқармаси бинокор ва монтажчилари қурдилар.

Биргина «Главташкентстрой» қурилиш ташкилотлари йил бошидан бери бир неча минг квадрат метр полга ётқизиладиган линолеум синтетик мумларидан ясалган полга ётқизиладиган пластмасса плиткалари ҳамда деворга ёпиштириладиган полистирол плиткаларидан турар-жой, мактаб, болалар муассасалари ва маданий-маиший объектлар қурилишида пардозлаш материали сифатида фойдаландилар.

Тошкентда қурилган панорама кинотеатри, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъмурий биноси ва Марказий универмаг бинолари қурилишида ҳам кўплаб синтетик материаллардан фойдаланилди. Республикамиз шаҳарларидаги уйсозлик комбинатлари ишлаб чиқараётган йирик панеллардан монтаж қилинаётган турар жой биноларининг полларига линолеум ётқизилмоқда.

Химия — халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларидагидек, қурилишда ҳам ажойиб мўъжизалар манбаидир.

М. СУЛТОНОВ,
бинокор инженер.

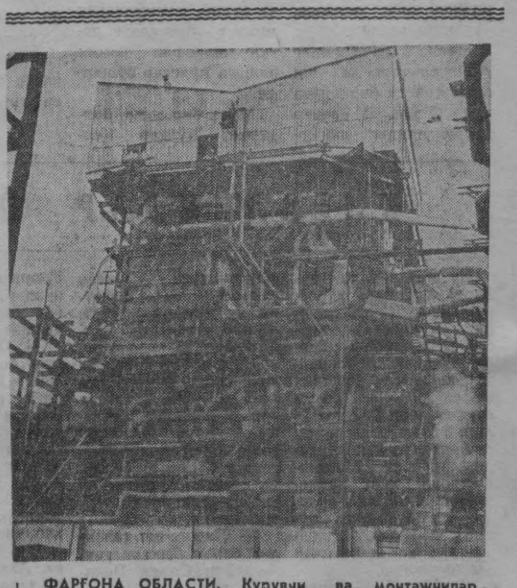

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Қурувчи ва монтажчилар В. И. Ленин номли иссиқлик электр марказидаги қудратли турбогенератор ва қозонни муддатидан илгари фойдаланишга топширдилар. Энди бу электростанция Ўзбекистоннинг энг йирик иссиқлик электростанцияларидан бирига айланди.

СУРАТДА: иссиқлик электростанциясидаги янги қозон.

Г. Бойко фотоси, ТАСС фотохроникаси.

УЧ ПРОГРАММАДА КЎРСАТИЛМОҚДА

Ўзбекистон пойтахтидаги Телемарказ учинчи программани эшиттиришга киришди. Эндиликда Тошкент ва Москвадан доимо бериладиган эшиттиришларга Фрунзе ва Олмаотадан бериладиган телевизион эшиттириш ҳам қўшилди. Бу эшиттириш бешинчи канал бўйича олиб борилади. Бунга янги передатчикни тажриба тарзида фойдаланишга топшириш туфайли эришилди. Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги кабель ва радиореле магистраллари бошқармасининг инженерлари К. Ведяшев, М. Затоновенко, А. Иноятов, Л. Ҳакимов ва бошқалар аппаратларни монтаж қилишда ва ишга туширишда айниқса зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар.

Тошкент Москва ва Ленинграддан сўнг мамлакатда уч программадан бирини танлаб кўриш мумкин бўлган учинчи шаҳардир.

Тошкент — Душанба ва Самарқанд — Ашхобод — Красноводск — Боку радиореле линияларининг ишга туширилиши билан Ўзбекистон пойтахти Ўрта Осиёдаги ва Закавказьедаги барча республикалар билан телевизион программаларни айирбошлай олади.

В. ШЕВЦОВ.
ЎзТАГ мухбири.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

„ГАМЛЕТ“ ВА... ЯНКИЛАР ЭЛЧИСИ

ПАНАМАДАН ХАТ

●● ●●

Панамадаги «Сине-клуб» бирлашмасининг ташаббуси билан сентябрь бошида «Панама IV Халқаро кино фестивали» ўтказилди.

Фестивалда биринчи марта қатнашган социалистик лагерь давлатлари «Гамлет», «Ота сотиб олдим» (СССР), «Малаклардан Иоанна онаси», «Сувдаги пичоқ» (Польша) фильмларини олиб келдилар. Шунингдек фестивалда Италия, Франция, Голландия, АҚШ, Канада, Ҳиндистон ва Япония фильмлари ҳам кўрсатилди.

Жюри социалистик дунё фильмларига биринчи мукофотларни белгилади. Совет «Гамлет»и — «Сфинкс» олий мукофотини олди. Польша фильмлари ижрочилик маҳорати ва операторлик санъати учун мукофот билан тақдирландилар.

«Гамлет» панамаликларни мафтун этди. Кириш билетларининг қиммат — 2,5 бальбоа (бальбоа бир долларга тенг) бўлишига қарамай, биринчи кеча 300 дан кўпроқ томошабин кинога киролмай қолди. Қўшимча билет олиш бахтига муяссар бўлган томошабинлар тўлиб кетган зал йўлакларидаги полга жойлашдилар. Кинофильмни кўрсатиш вақтида залда бир неча марта қарсаклар бўлди. Фильм тамом бўлгач, томошабинлар совет кино санъатининг икки вакилини гулдирос олқишлар билан табрикладилар. Ҳолбуки ҳукумат бу икки кино артистига фақат фестиваль бошқарувчилари ва матбуотнинг шов-шувли норозиликларидан кейингина бу ерга келиш учун ижозат берган эди.

Мукофотлар топширилаётган ўша кечаси совет кишиларининг фестивалга келишига тўсқинлик қилишда иштирок этган АҚШ элчиси мистер Эдейр зал бўйича юриб ўтди ва мексикалик америка артисткаси Кати Хурадога гулдаста тақдим этди. Шубҳасиз, мистер Эдейр ўша «Кун қаҳрамони» бўлишни мўлжаллаган эди. Шу сабабли унинг бундай намойишкорона қилиқлари дабдабали эди. Бироқ, артистка Жонсон элчисига айни испанча тилда тахминан шундай жавобни айтди: «Шу яшнаб турган катта гулдастага бирлаштирилган ранг-баранг гулларни қабул қилиб олиш менга ёқади. Бу гулдаста менга фестивалимизда ҳукм сураётган ҳамкорлик руҳини символлаштириб турибди. Йўл-йўлакай мен бир буюк мексикаликнинг «Бошқалар ҳуқуқини ҳурмат қилиш тинчлик демакдир» деб айтган сўзини эслатиб ўтмоқчиман».

Зал қарсаклар овозидан ларзага келди. Жаноб элчининг чеҳрасида эса қора соя пайдо бўлди. Залдагиларнинг тасаввурида қонга бўялган Санто-Домингонинг тош кўчалари ва алангаланиб ёнаётган Вьетнам қишлоқлари намоён бўлди.

Элчи ўз гулдастасини тақдим этаётганда азбаройи одоб юзасидан ундабунда бир икки суюқ қарсак эшитилди, саҳнада пайдо бўлган совет вакиллари эса гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

— «Панамада нима гап бўляпти ўзи?» деб минғиллади буржуазия газеталаридан бири. Макола автори совет фильмларининг устунлигини тан олишга олди-қуя, аммо уни томошабинларнинг олқишлари хижолатга солиб қўйди. Чунки бу олқишлар фильмни эътироф этиш даражасидан ўтиб кетган эди. «Шу нарсани назарда тутиш керакки,— деб ёзди журналист,— ўша кечаси кинотеатр биноси студентлар ва пролетарлар билан эмас, балки асосан бадавлат кишилар билан тўлиб-тошиб кетган эди». Журналист: «Бу воқеа ҳаммадан аввал АҚШнинг Панамада бемаъни сиёсат юргизиши туфайли юз берди» деган диққатга сазовар хулосани чиқарди.

Бу ўринда автор шубҳасиз ҳақли. Қўшма Штатларнинг Панамадаги ва барча Латин Америкасидаги сиёсатининг довруғи бир неча марта ўзига тегишли баҳони олди.

Юқорида номи тилга олинган мистер Эдейр билан боғлиқ бўлган бир ҳодиса — унинг Панама университети студентлари томонидан шармандаларча ҳайдаб юборилгани эсимга келди.

Бу шундай бўлган эди: Панама миллий университети халқаро «китоб виставкаси» ташкил этди. Унинг очилиш маросимига мистер Эдейр ҳам келди. Аргентинадаги «Горелла» режимининг вакили унга ҳамроҳ эди. Маълумки, Аргентинада университет автономияси солдатлар ёрдами билан йўқотиб юборилган эди.

Панама студентлар союзи 1964 йилда Панамага ҳужум қилган, Санто-Домингага бостириб кирган ва Вьетнамда шармандали урушни бошлаган мамлакат вакилини студентлар университет жойлашган ерда кўришни истамаётганликларини ректорга олдиндан огоҳлантириб қўйди. Лекин ўжар элчи бу огоҳлантиришларни назар-писанд қилмади ва Шимолий Америка агентлари ва шахсий соқчилар қуршовида висттавкага келди.

Студентлар янкилар элчиси ва золим режимга асосланган Латин Америкаси мамлакати вакилининг университетдан чиқиб кетишини талаб қилган плакатларни баланд кўтардилар. Худди шу талабларни микрофон орқали қичқириб турдилар. Элчини ўраб турган забардаст малайлар ўзларини Қўшма Штатлар жанубининг қайси бир ерида тургандек ҳис қилиб, микрофонни тортиб олиш мақсадида студентларга ёпирилдилар. Ур-йиқит бошланди. Муштлашиш вақтида студентлар шиорлар ёзган қизил сиёҳни Америка элчисининг устига тўкдилар, бунинг устига-устак лойга булғадилар. Мистер Эдейр ҳуштаклар ва қийқириқлар остида университет даргоҳидан ўқдай отилиб чиқиб қочди.

(АПН).

АВСТРАЛИЯ. Бад-Гаштейн шаҳрида бутун дунёга машҳур бўлган радиоактив манбаълар билан даволанувчи курорт жойлашган. Сиз суратда ана шу курортни кўриб турибсиз.

В. Кошово фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Турмуш ва меҳнат шароитининг яхшиланиши учун

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Тулузадаги химия заводи ишчиларидан 3 минг киши иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилиб забастовка ўтказди. Бу завод мамлакатда ана шу тармоқнинг энг йирик корхоналаридан биридир. Франциянинг Бордо районида «Дассо» компаниясининг мамлакатда энг йирик авиация заводларидаги меҳнаткашлар ҳам, деб хабар беради «Юманите» газетаси, ана шундай талабларни илгари суриб, бир кунлик забастовка ва намойиш ўтказдилар.

Бордо районида жойлашган «Жиронда» кемасозлик корхоналари ишчиларидан 1 мингдан кўпроқ киши умумий меҳнат конфедерацияси касаба союзларининг даъвати билан икки соатлик забастовка ва намойиш ўтказди. Меҳнаткашлар маъмуриятнинг корхоналарнинг бир қисмини ёпиб қўйиш ва кўплаб кемасозларни ишдан бўшатиш ниятига қарши қатъий норозилик билдирдилар.

ИТАЛИЯ

РИМ. Италия портчиларидан 35 минг киши 48 соатлик умуммиллий забастовка ўтказди. Улар бир йилдан кўпроқ вақтдан буён янги меҳнат битимининг тузилишини талаб қилмоқдалар.

Италия министрлар совети президиуми ахборот ва матбуот бўлими хизматчиларидан 600 киши кўп йиллардан буён биринчи марта ишга чиқмади. Иш ташловчилар бўлимда демократикислоҳот ўтказилишини ва иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

АСАЛАРИ УЯСИДА «РАҚС» МАКТАБИ

Колтуши шаҳридаги биология илмий шаҳарчасида физиологлар қўли билан ясалган ва катталиги табиий асал аридан қолишмайдиган сунъий асалари озиқланиш манбаи арилар уясидан қанчалик нарида эканлиги тўғрисида ўзининг тирик шерикларига хабар беради.

Гул япроқлари орасидан бол тўплаётган асаларига худди ўхшаб, «рақс» тушаётган сунъий асалари олимларга катта хизмат қилмоқда. Бу сунъий асалари туфайли олимлар асалари уясидан то овқатланиш жойигача бўлган масофани жонли асаларилар бол тўплаётган асаларининг уяга келаётган вақтида берган товуш сигналларининг узунлигига қараб белгилаётганликларини аниқлашга муваффақ бўлдилар. Асалариларда ҳосил бўладиган шартли рефлекслар уларнинг информацияни идрок қилишида энг муҳим роль ўйнаётганлиги аниқланди.

Физиологлар турли зотли асалариларнинг, жумладан итальян, грузин ва бошқирд асалариларининг бирбирлари билан қандай гаплашаётганлигини ўрганишга киришдилар.

Ленинград яқинидаги Колтушида пенопластдан ясалган асалари махсус туйнук орқали арилар уясига киритиб қўйилади. Махсус асбоблар сунъий асаларини муайян частотада тебратиб туради. Унинг бу тебранишлари гул япроқлари орасида бол моддалари кўп бўлган участкадан қайтиб келаётган асаларининг «рақсига» айнан ўхшайди.

А. ВИКТОРОВ,
(ТАСС мухбири).
Ленинград.

ИҚЛИМНИНГ ЎЗИ ҲАМ ЎСТИРИШГА ЁРДАМ БЕРАДИ

Ғарбий Сибирнинг шимолий дарёларидан тутиб олиниб, Омскдаги сув омборларидан бирига ташлаб қўйилган Пелядь балиқлари янги маконда ўз юртидагига қараганда деярлик уч баравар тез ўсадиган бўлиб қолди. Кичкина балиқчалар икки йил ичида ҳар бири ўрта ҳисобда бир ярим килограмм келадиган балиқларга айланди.

Бундай балиқлар шимол дарёларида фақат беш йил ичидагина ўсиб шу даражага етади. Бунинг сабаби шуки, шимол дарёларида сув анча совуқ бўлади. Яна бунинг устига жануброқдаги сув омборларига, жумладан Омскдаги катта Ик кўлида балиқлар ейдиган озуқа ҳам кўп (Шимол балиқлари мана шу кўлга кўчириб келтирилган эди).

Омск балиқшунослари келаси йил кузидан бошлаб Пелядь балиқларини кўплаб овлашга киришмоқчилар. Ғоят сергўшт ва ёғлиқ бу балиқни шинавандалар жуда хуш кўради.

В. ЛОБОДА,
(ТАСС мухбири).

ШИФОКОРЛАРИМИЗ

РАҲМАТ СИЗГА, ВРАЧЛАР

Ўжар дард мени яна касалхонага олиб келди. Бу гал ўзимни анча оғир ҳис қилардим. Лекин меҳрибон кишимиз профессор ўртоқ Рауф Абдуллаев кўнглимга далда бериб:

— Дардингиз унча оғир эмас, синглим, узоғи билан 10-15 кунда тузалиб кетасиз,— дедилар. Мен шу пайт ўзимни дарддан халос бўлгандек ҳис қилдим.

15-шаҳар касалхонаси ходимлари беморларга яхши хизмат кўрсатмоқдалар. Улар касалхонада даволанаётган ҳар бир кишига меҳрибонлик кўрсатадилар.

Касалхонада профессор Рауф Абдуллаев раҳбарлигида Роза Саттторова, Нина Киваева, Бахтиёр Ҳолматов, Маҳбуба Иноятова ва бошқа медицина ходимлари биз беморларнинг тузалиб кетишимиз учун қўлдан келган барча яхшиликларини аямаяптилар.

Ҳурматли редакция! Бизни ушбу юрак сўзларимизни газета орқали эълон қилсаларингиз, биз беморларнинг кўнглини тоғдек кўтарган бўласизлар.

Р. СУЛТОНОВА,
Ш. ВОРОНИНА,
Е. МИРЯХЁЕВ,
У. АБДУЛЛАЕВ,

Янги йил арафасида пойтахтимиздаги кўпгина оилаларда оила қувончи ва бахти бўлган фарзанд туғилди.

Суратда: (чапдан ўнгга) Охунбобоев номли 3-туғруқхона янги туғилганлар бўлимининг ҳамшираси М. Склярова ва шу бўлим бошлиғи П. Бондаренко ўртоқлар янги туғилган болаларнинг соғлиқларини кўздан кечираётирлар.

М. Нуриддинов фотоси.

МУКОФОТГА ЛОЙИҚ

Врач қабулхонасига кириб чиқаётган кишиларнинг кети узилмайди. Эшикда Илёс ака кўринди. У ҳайрон: навбатда турай деса ҳеч ким навбат сўрамай бирин-кетин тез-тез кириб, чиқиб кетяпти.

— Тавба, врач кишиларни шунчалик тез кўряптими, ахир кирганлар беш минутга қолмай чиқиб кетяптику?

Қабулхонага бир даста гул кўтарган аёл кириб келди. Ҳайрон бўлган Илёс ака атрофидагилардан сўрашга мажбур бўлди:

— Ўғлим, айбга буюрмайсиз-у, ўзи нима гап.?

— Ие, ҳали эшитганингиз йўқми? Врачимиз Раҳима опани Ленин ордени билан мукофотлашибди. Ҳамма табриклаб чиқяпти.

— Ростдан-а! Эшитмаганимни қаранг-а. Барака топсин, ҳақиқатдан ҳам мукофотга лойиқ аёл. Қани, бўлмаса мен ҳам бир табриклаб чиқайчи.

Раҳима опанинг шодлиги чексиз. Унинг атрофи гуллар билан тўла. Ахир шогирдлари, ёр-биродорлари, ундан шифо топганлар олий мукофот билан табриклашяпти-да.

Раҳима опа Жалилова 10-шаҳар касалхонасида врач-терапевт бўлиб 25 йилдан бери кишиларга шифо бахш этмоқда.

У институтни янги битирган йили биринчилар қатори Фарҳод ГЭСи қурилишига ишга жўнади, доимо олдинга интилди, қийинчиликлардан чўчимади. Билмаганларини тажрибали врачлардан сўраб, билиб ўрганди. Шу тариқа тажрибасини ошира бошлади. Раҳима опа йигирма йилдан ортиқ участка врачи бўлиб ишлади. У участкадаги кишиларни каттасидан кичигигача танийди, уларнинг соғлиғи ҳақида қайғуради.

Яқинда Раҳима опа ўзига қарашли кўчада яшовчи Санобархонни учратди. Унинг эсига бундан бир ойлар чамаси олдин бўлган воқеа тушди.

— Кейинги пайтларда бошим тез-тез айланиб, кўзим тинадиган бўлиб қолди, — деган эди. Санобар.

Опа уни яхшилаб кўриб диагноз қўйди:

— Қон босимингиз анча пасайиб кетибди. Глюкоза, витаминдан укол олишингиз, бироз дам ҳам олишингиз керак, — деди.

Орадан бир ой ўтди. Мана бугун Санобар унинг олдида турибди. У анча тўлишган, рангига қизил югурган.

— Раҳима опа, қандай миннатдорчилик изҳор қилишимни билмайман. Раҳмат сизга. Қаранг, дард кўрмагандек бўлиб кетдим.

Раҳима опа мамнун жилмайди. Унинг қўлида бир неча йилдан бери даволаниб келаётган беморлар ҳам оз эмас. Врач улардан тез-тез хабар олиб туради. Уларнинг бирига укол олиш пайти етгани, яна бирига эса текширишдан ўтиши кераклигини эслатиб туради. Унинг олдига жигар, юрак, нерв ва бошқа турли касалликлар билан оғриган кишилар шифо излаб келади.

Ҳар куни эрталаб соат тўққиздан учгача поликлиникада бўлади. Кейин регистратурадан касалларнинг рўйхатини олиб, участкасига йўл олади...

Мана у участкасидаги кекса аёл Рихси холани кўряпти.

— Холажон, анча тузук бўлиб қолдингизми, юрагингиз ўйнаши қолдими?

— Шукур болам, анча тузук бўлиб қолдим. Айниқса тунов куни берган дорингни ичганимдан бери ўзимни бир енгил ҳис қилдимки, ишқилиб қўлинг дард кўрмасин, болам.

— Холажон, кўринишингиз яхши. Энди уколни тўхтатсак ҳам бўлади. Кучлироқ овқат еб туринг. Мана бу доридан кунига уч маҳал ичиб туринг, иштаҳангизни очади...

Раҳима опанинг медицина соҳасидаги меҳнатларини тақдирлаб унга 1949 йили «медицина аълочиси» деган значок тақдим этишган. Мана энди самарали меҳнати унга яна янги обрў, ҳурмат инъом этди. Шу кунларда Раҳима опанинг уйи ва иш хонаси баҳорни эслатади. Табрик телеграммалари, хатлари, гулдасталар борган сари кўпаймоқда.

Л. САИДАЛИЕВА.

КИЧКИНТОЙЛАР БАЙРАМИ

Катта бино. Ичкарида қувноқ ашула ва куй садолари янграмоқда. Бугун кичкинтойлар байрами. Катта залда безатилган арча Ильич нурларида товланиб турибди. Арча атрофида Қорбобо бўлиб тарбиячи Т. Бобохожаева кичкинтойлар билан Янги йил ашуласини айтмоқда. Мана музика раҳбари Анна Степановна Тё пионинада музикасини чалиши билан Қор қиз — мактабгача тайёрлов группасидан Гўзалой Жалилова чиқади ва бугунги эрталикка йиғилган болаларни, меҳмонларни Янги —1967 йил билан табриклайди. Уларга сиҳат-саломатлик, ишларида муваффақиятлар тилайди. Ўйин-кулги авжига чиқади.

Бу Янги йил байрамида тарбияланувчилардан Дилором Садриддинова, Эътибор Хонова, Хуршида Зокировалар ўзларининг жажжи ўйинлари билан меҳмонларни, шунингдек болаларнинг олқишига сазовор бўлишди. Байрамни ташкил этган 187-болалар боқчасининг мудираси Наимахон Тўрахонова ва тарбиячилардан Шоҳида Жабборовaларнинг катта ғамхўрлиги туфайли бу байрам мазмунли ва қизиқарли бўлиб ўтди.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ,
автор фотоси.

НАТАЛЬЯНИНГ МАКТУБЛАРИ

А. М. ПРОТОПОПОВА.

● ●

Василий Акимович уй орқасида эски орғивон дарахтти тагидаги тўнгакка тахта қоқиб ясалган тўгарак столга Новиковни таклиф қилди. Мария Назарова уларга чой — ширинлик келтириб қўйди. Григорий Максимович ҳижил эди. Василий Акимович ҳам бундай учрашув тўғрисида бир неча мартаба ўйлаган бўлса-да, барибир кўнгли ғаш эди.

— Чамаси, билсангиз керак, Григорий Максимович, мен нима учун сиз билан учрашмоқчи бўлганлигимни — деб гап бошлади Василий Акимович.

— Менинг ўзим ҳам сиз билан учрашмоқчи бўлиб юрган эдим,— дея Новиков эътироф қилди ва уялганидан қизариб кетди.—Фақат... хижолатликдан...

— Жуда соз! Хижолатлиги борми! Ахир, биз коммунистлармиз. Биз хурсандчиликни ҳам, аламимизни ҳам бир-биримиздан яширмаслигимиз керак, — деди-да, Василий Акимович ўзини анча енгил ҳис қилди, ёш педагогка далда бериш билан бирга ўзини ҳам анча босиб олди.

— Мен бир нарсани тушунмаяпман, Василий Акимович,—деди Новиков худди биров унинг оғзидан гапини олиб қўяётгандай шошиб — Наташа ақлли, илмли, кўп ўқиган... У ўрта мактабни аъло битирган. Педагогика институтига ҳавас билан борган. Ўз ихтисоси бўйича дипломни зўр муваффақият билан ёқлади. Мана энди... Ахир у жуда мулойим, меҳрибон... Мактабга келди-ю иши ўнгидан келмай қолди. Ўртоқлари билан муносабати ҳам яхши эмас. Ўқувчилар билан ҳам. Бунда нима сир бор экан, тушунолмайман? Уйда эса ҳамма шарт-шароит. Сизга маълумки, унинг холаси биз билан бирга туради. Бола ҳам, рўзғор ишлари ҳам унинг деярли вақтини олмайди, у дарсга узоқ вақт тайёрланади. Ўз ихтисоси бўйича нима керак бўлса, ҳаммасини олиб туради... Мен унинг нега бундай бўлиб қолганлигини тушунолмайман... — Григорий Максимович бирдан жим бўлиб қолди, сўнгра эса, яна қизариб, қўшиб қўйди: — Ахир мен уни севаман... Биз кўп қийинчиликни бирга кечирганмиз... Володя биз студентлик вақтимизда туғилди... Наташа бир ярим йил ўқишни ташлашга мажбур бўлди... Умуман... қийин эди... У ҳам мени севади. Аммо турмушимиз ўша қийинчилик йиллардагидан ҳам оғир.

— Тушунаман, тушунаман, дўстим! — деди тўлғаниб Василий Акимович, унинг очиқдан-очиқ хўрсиниб айтган гапларини эшитиб. — Мана энди, бу жумбоқни ечишга биргаликда ҳаракат қилиб кўрамиз. Масала жуда ҳам жиддий, қадрдон Григорий Максимович! Жиддий масала, — деб яна такрорлади у. — Мен ҳам, агар рухсат этсангиз, сиз билан очиқ-ойдин гаплашмоқчиман.

— Албатта, албатта! Сиздан худди шуни илтимос қиламан, Василий, Акимович! — деди Новиков. — Мен фақат очиқ-ойдин гапни хоҳлайман...

— Мен бир неча бор шунга ишондимки, — деб гап бошлади Василий Акимович, — Наталья Михайловна ўз фанини яхши билади. Ҳатто фақат мактаб курси доирасидагина эмас. Унда биологияга қизиқиш зўр. Мен ўз суҳбатларимда баъзан унинг тавсияларидан, махсус босилган хилма-хил илмий ишлардан айтиб берган манбалардан фойдаланаман. У кўп ўқийди, кузатиб боради... Методикага келганда эса оқсайди. Аммо буни тўғрилаш мумкин, тажриба ортиши билан. Бизнинг ишимиздаги асосий нарса — болалар билан тил топа билишдир. Педагог учун энг зарур бўлган мана шу хислат унда йўқ. Шундай қилиб, менинг тасаввуримча, унда билим ҳам, хохиш ҳам, эҳтимол ҳатто биология фанига муҳаббат ҳам зўр, лекин педагоглик касбида буларнинг биронтаси ҳам сезилмайди... Наталья Михайловна педагог сифатида ўзини-ўзи қийнаб юрибди. Нега шунақа? Аввало, албатта, уни бунга турмуш мажбур қилади. Ижтимоий ҳамда оилавий аҳволи шуни тақозо этади. Сўнгра эса... Сўнгра унинг иззати-нафси кучи. Касб танлашда хато қилибман деб бўйнига олгиси келмайди. Буни тушуниш керак. Ахир одам янглишганини эътироф этиши осонми! Бунинг учун журъат керак...

Василий Акимовичнинг гапларини диққат билан эшитаётган Новиков, ўз хотинини яхши билмаслигига, уни бир томонлама тушуниб келганига ишонди. У ўз айбини ҳам тушуна бошлади: хотинининг мактабда иши ўнгидан келмаганлиги туфайли содир бўлган жанжалларни ширин сўзлар билан хаспўшламаслиги, балки янглишганини унинг ўзига қунт ва сабот билан тушунтириб, хатосини билиб олишга ёрдам бериши керак экан. Тўғрисини айтганда, у баҳона қидирмасдан, кўпроқ ўзининг тинчлигини ўйлаган экан, Наталья Михайловнанинг вайсашлари ёки бўлмаса, гаплашмасдан, қовоғидан қор ёғиб юришлари дилимни сиёҳ қилиб, ишимга ҳалақит бермаса эди деб юрган экан, кекса педагогнинг гапларини тинглаб ўтирган Григорий Максимович худди ана шуларни ҳаёлидан ўтказди. Василий Акимович эса гапида давом этди.

—Баъзи бир кишилар ўқитувчида туғма талант бўлиши керак, деб ҳисоблайдилар. Дарҳақиқат шунақа ўқитувчилар ҳам бор. Аммо улар кўп эмас. Йўқ, кўп эмас! Кўпчилик ўқитувчилар бу касбни эгаллаб олишади, ҳатто ўзларининг табиатида бундай нарсага қобилият бўлмаса ҳам. Бизнинг касбимиз, агар киши уни жиддий танлаб олган бўлса, жазм қилмаслиги мумкин эмас. Лекин, баъзан, кам учрасада, шундай кишилар бўладики, у ўз табиатига кўра педагоглик фаолиятига бутунлай мос келмайди. Мана, сиз Натальья Михайловнани «раҳмдил» деб гапирдингиз. Менинг фикримча, — мен ўзимнинг кузатишларимга асосланиб айтаманки, у раҳмдилгина эмас, балки «жуда ҳам мулойим», ўз табиатига кўра, масалан, бировга жиддий талаб ҳам қўя олмайди. Ҳолбуки, бола тарбияси талабчанликни тобора ошириб боришни тақозо қилади. У бугун талаб қилади, эртага эса, ўринсиз «раҳми» келади. Ўқувчилар эса ўқитувчининг худди ана шу бўш томонини сездими— бўлди, иш тамом, энди унинг педагогик обрўси тўғрисида ҳеч қандай гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Ўқитувчини ранжитмаслик учун болалар ёлғон гапириб, икки юзламачилик қила бошлайди, энди қилмайман, деб ваъда беришга ўтади ва ҳоказо. Ўз ўрталарида эса ўқитувчининг устидан кула бошлайдилар. Мен, бир нарсадан хабарим борки, бир группа ўқувчилар Наталья Михайловнанинг олдига келиб, бир болага уч қўйиб беришни илтимос қилишган, бўлмаса унинг «отаси уриб ўлдиради» дейишиб, қасам ҳам ичишган. Наталья Михайловна эса унга уч қўйиб берган! Аксинча, шу нарса аниқ-ки, унинг отаси ўғлини ҳеч вақт урмайди, мен уни болалигидан биламан. Демак, бутун группадаги болалар маслаҳат қилиб, ёлғон гапириб уни алдашган. Ахир, бола характерининг шаклланишига завол бўладиган ўқитувчининг бунақа «жуда ҳам раҳмдиллиги» кимга керак?

(ДАВОМИ БОР).

(* Давоми Боши газетанинг 30 декабрь ва 2 январь сонида).

«ОМАД»

(ҲАЖВИЯ)

Якшанба куни бўлганидан нима иш қиларимни билмай сандираклаб юрган эдим. Такси бекатига келсам, атлас кўйлакли, хушбичимгина жувон «Волга» машинасининг шофёри билан баҳслашиб турибди. Аёлнинг: «уч сўмдан ортиқ пулим йўқ, савоб бўлар, обориб қўя қолинг»,— деган сўзлари қулоғимга чалинди. Шофёр эса: «Беш сўмдан камига бормайман»,— дейди. Шофёр унамагани учун аёл бурилиб кета бошлади. Унинг оппоқ билаклари, кулгичлари ўйнаб турган дўмбоққина юзи мени ром этди. Юрагим ҳовлиқиб: «Омадни қўлдан берма, мулла Холиқ, шундай нозанин билан бир машинада елкага-елка уриштириб кетиш қандай яхши дедим-ку»,— шофёрга яқинлашдим. «Мунча таранг қиласиз, савоб ҳам керак-да, биз ҳам шу томонга бормоқчийдик»,— дедим унга.

Шофёр энсаси қотиб, менга парво қилмай турган эди. ҳоним қизиб: «Бўлди, камини мен тўлайман, чақиринг аёлни»,— дедим. Шофёр дарров кўнди, жувонни чақириб, розилик билдирди. Жувоннинг чеҳраси ёришди. «Ҳозир келаман»,— деганича дарахт тагига қўйилган скамейка томон югуриб кетди. Бундоқ қарасам, бир кампирни етаклаб келяпти, юрагим орқамга тортиб кетди. Наҳотки ўшани... Ҳа, у тўғри келиб машина эшигини очди-да: «Ўтиринг, бувижон»,— деб кампирни ўтқазди ва шофёрга:

— Дўрмонда тушириб қўярсиз, кекса одам адашиб юрмасинлар,— деб уч сўмни узатди, кейин кампирни қучиб, хайрлашди.

Мен ҳам нонлож кампирнинг ёнига ўтирдим.

С. ҲАСАНОВ.

СОДДА ОДАМ

Директоримиз Бриза ўзи қандай одам? Шу хаёл бошимдан кетмай қолди. Унинг табиатига тушунолмай гаранг бўлардик. Директоримизнинг характери жуда нозик эди-да!

— Хуштабиат одам,— дейишади баъзилар директор тўғрисида.

— Ҳали суяги қотгани йўқ,— дейишарди бошқалар, ҳолбуки директор 40 ни урган бўлса ҳам.

Директоримиз бир қарасанг кибор ва қуруқ одамга ўхшайди, бир қарасанг, жуда мулойим ва назокатли, дардингга малҳам бўлади, яна бир қарасанг, ҳар нарсадан гумонсираб қолади, ҳар ишдан камчилик топишга уринади.

— Балки оиласида кўнгилсизлик бўлгандир?

— Йўқ, унинг картадан омади келмаётгандир?

— Ким билади, балки тузалмас дардга чалингандир?

Бу гумонларимизнинг бирортаси тўғри чиқмади. Бир вақт секретар қиз Крисся қизиқ бир гипотезани илгари сурди.

— Чамамда, — деди у — директоримиз ўтакетган содда одам. У кинога кўп боради. Комедия кўрганидан кейин кўнгли чоғ юради, жосуслар ҳақидаги фильмни кўрганда, ҳар нарсадан шубҳаланиб қолади, драмадан кейин бўлса доим изтироб чекади.

Биз секин-аста орқаворотдан директоримиз қандай фильмларни кўришга бораётганлигини кузатиб юрдик. Дарҳақиқат Криссянинг тахмини тўғри чиқди.

Директор «Туш қизиғида» деган фильмда қаҳрамон ёлғиз ўзи жиноятчилар билан курашганини кўриб, бизнинг ёрдамимиздан воз кечди. У сенларга ишонадиган анқов йўқ дегандек, ҳаммага ўзи телефон қоқиб, ўзи конвертларга марка ёпиштириб, кабинетини ўзи супириб юрди.

Биз директоримизнинг бундай ўта кўнгилчанлигидан фойдаланмоқчи бўлдик. Қувноқ комедиялар ва охири хурсанчилик билан тугайдиган фильмларга билет олиб келиб, унинг қўлига тута бошладик. Шундан кейин Бриза доим хушчақчақ юрадиган, қўлига қандай хужжат тутсак имзо қўяверадиган музикали фильм кўрган бўлса хиргойи қилиб ишлайдиган бўлиб қолди.

Биз ҳафтасига бир неча марта хуфёна йиғилиш ўтказиб, дирек-

●●●

(КУЛГИ)

●●●

торни энди қайси кинога юборсак бизга керакли кайфиятда бўларкин, деб маслаҳатлашиб олардик. Тез орада директоримиз фильмларнинг қаҳрамонларига тақлид қилишга уринаётганлигини кўриб, унинг чиндан ҳам ниҳоятда соддадил эканига ишончимиз комил бўлди. Биз Бризанинг бу фазилатидан яна ҳам аниқ-равшан мақсадлар учун фойдаланмоқчи бўлдик.

Бир куни директоримиз «Қувноқ қахвачи» фильмини кўргандан кейин бизни роса арок билан меҳмон қилди. «Етимнинг кулфатлари» фильмига билет олиб келиб берганимиздан кейин у қоровулимизнинг етим қолган неварасини ўғил қилиб олди. «Бошпанасиз ошиқ-маъшуклар» фильмини кўргач, директор ходимамиз Ядвига ва унинг ўртоғига ўз квартирасидан жой берди.

Биз муваффақиятлардан руҳланиб, иш ҳақини оширишга бел боғладик.

Даставвал биз бош бухгалтерни ишдан четлаштирдик. Бу ишда бизга «Бухгалтернинг мунофиқлиги» деган фильм ёрдам берди. Кейин биз «Саҳий киши» фильмидан (бунда америкалик миллионер мол-мулкини камбағалларга бўлиб беради) фойдаланиб, унинг ёнига «Яқин кишингга ёрдам қил» фильмини ҳам қўшиб, маошимизни оширишни сўраб ариза бердик. Бриза бу илтимосимизни бажо келтирди.

Хурсандчиликдан ҳаммамиз дўппимизни осмонга иргитдик — ҳамманинг маоши кўпайди-да!

Лекин ишдан ҳайдалган бухгальтер ташкилотимизнинг молиявий ишларига қизиқаверди. У контроль органларга арзи-хол ёзгандан кейин ревизор келди ва директоримизнинг ковишини тўғрилаб қўйишди.

Биз янги директорни сабрсизлик билан кутардик. Айниқса, унинг кино санъатига муносабати қизиқтирарди.

Янги директор ҳам кинога ўчлигини кўриб, бошимиз осмонга етди. Лекин, минг афсуски, у Бризадан ҳам баттар содда киши экан. Чунки, у фильмлардан таъсирланмас экан.

Людвик ГУРСКИЙ.

Русчадан М. Махмудов таржимаси.

Малая Броннаядаги Москва драматик театри чехословак драматурги Властимил Шубртнинг «Ярим кечага бир соат қолганида» пьесасининг премьерасини кўрсатди. Асар воқеалари 1949 йилга ўтар кечаси рўй беради. Бу кеча Чохословакияни душмандан озод қилиш учун курашаётган яширин гурппанинг ҳоини аниқланади.

Суратда: Спектаклдан кўриниш. Алена ролида артистка А. В. Антоненко, Мирет ролида артист Н. Н. Вольков.

М. Строков фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

СПОРТ

Чемпионлар аниқланди

«Динамо» спорт жамиятида бўлиб ўтган эркин кураш бўйича республика шахсий биринчилиги мусобақалари тугади. Чемпион унвонини олиш учун асосий курашлар тошкентлик полвонлар ўртасида бўлди.

Энг енгил вазн оғирлигида 1966 йилги чемпион унвонини М. Мамедовга берилди. У бу мусобақаларда СССР спорт мастерлигига кандидат нормасини ҳам бажарди.

Енгил вазндаги курашчилар гиламга чиқишлари билан бутун зал гулдурос қарсаклар билан тўлиб кетди. СССР терма командасининг аъзоси, СССР спорт мастери Я. Сонин билан республикамизнинг кўзга кўринган курашчиси, спорт мастери Ю Эгамбердиевлар беллашишлари керак эди Хуштак чалиниши билан Сонин дадил ҳужумга ўтади. Эгамбердиев эса, жуда сергак, ҳар қандай ҳужумга тайёр. Учрашувнинг иккинчи ярмида Сонин рақибининг оёғига ташланади. Аммо Эгамбердиев худди шуни кутиб тургандек, уни даст кўтариб, гилам устига курагини тегизади. Шундай қилиб, Ю. Эгамбердиев республикамизнинг 1966 йилги чемпиони унвонини қўлга киритди.

Қолган вазн категорияларида чемпион унвонини қуйидагилар эгаллади: В. Хадарцев, Р. Гатагов, (иккаласи «Динамо» спорт жамиятидан), Л. Шипилов («Меҳнат резервлари»), В. Бондаренко, Н. Чаприн, А. Никифоров («Меҳнат»)дан.

Бу мусобақалар СССР халқлари IV спартакиадаси олдидан ўтказилган катта кўрик бўлди.

С. АЪЗАМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

3 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 Ленин ҳақида ҳикоялар (ўзбекча).
18.30 Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти.
19.20 Қорақалпоқ куйлари.
20.00 «Юбилей йилининг янги қурилишлари» деган эшиттириш (русча).
20.10 Радио эшитувчилар тузган программа асосида концерт.
20.45 «Ислом ва унинг «муқаддас китоби» деган суҳбат (ўзбекча).
21.20 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.00 «Дунё воқеалари» (ўзбекча).
22.10 Ўзбек шоиралари шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.
22.40 Ўзбек классик асарларининг янги таржималари (русча).
23.20 Лирика кечаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Музикали календарь. М А. Балакирев.
19.30 Шукрулло. «РОССИЯ». Радиокомпозиция (ўзбекча).
20.10 Мақомлардан парчалар.
20.45 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг эшиттириши (русча)
21.00 Композитор Ф. Шаҳобов асарларидан концерт (тожикча).
21.30 Рақс куйлари.

4 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Шоир Ҳабибий шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.
9.30 Енгил куйлар.
10.30 Ҳиндистон ва Покистон халқлари куйлари.
11.10 Ҳиндистон ва Покистон давлатлари бошлиқлари Тошкентдаги учрашувининг бир йиллиги олдидан (ўзбекча).
11.25 Замонавий халқ қўшиқлари.
12.15 Спорт эшиттириши (русча).
12.30 Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси хорининг концерти.
13.30 Классик куйларни севувчилар учун концерт.
16.15 Ўзбекистоннинг музика маданияти. Асад Азимов куйлайди.
17.00 «ЁШЛИК» **радиостанциясининг программаси.**
18.10 Вокаль эстрада ансамблларининг концерти.
18.30 «Ялла» концерти.
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 Кинофильмлардан куйлар.
20.45 «Иқтисодий ислоҳотлар амалда» циклидан эшиттириш (ўзбекча).
21.20 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.00 Ахлоқ ва тарбия мавзуларида эшиттириш. Профессор Ш. Абдуллаевнинг **«Бизнинг жамоатчилик бурчимиз»** деган суҳбати (ўзбекча).
22.15 Рақс куйлари.
22.40 Поэзия кечаси (ўзбекча).
23.20 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Совет композиторларининг қўшиқлари.
19.00 Дўстларимиз эстрадаси.
19.30 Жаҳон прогрессив адабиёти (ўзбекча).
20.10 «ЁШЛИК» **радиостанциясининг программаси.** Такрорий эшиттириш.
20.50 «Замондошимиз билан учрашув». Литва радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
21.00 Р. Галибова ва Р. Толмасов ижросида концерт (тожикча).
21.30 Молдаван куйлари.

Телевидение

3 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

18.00 Ўсмирлар учун «Чевар қизлар» деган эшиттириш.

Рус тилида:

18.40 Телевизион янгиликлар.
18.55 «Беш йиллик илғорлари».
19.10 «БЎЙСУНМАГАНЛАР АВЛОДИ». Бадиий фильм.
20.40 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.45 Телевизион янгиликлар.
21.00 Миллионлар университети.
21.20 «Сибирь ўлкаси билан танишув». Ҳужжатли фильм.
22.20 «Томошабинларга хореография ҳақида». Совет Шарқи композиторларининг балетлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

18.00 Болалар учун «Сеҳрли таёқча» кинофильми.
18.40 Ўқув программаси. Сиртдан ўқувчи студентлар учун. «Олий математика курси бўйича кириш қисмидан лекция».
19.50 Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. Буратино конкурси».
20.30 «Московский учитель» адабий бирлашмасида.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари учун. «Сиёсий билим асослари». «КПССнинг коммунизм қурилишидаги раҳбарлик роли».
22.00 Музикали танаффус.
22.20 А. Куприн. «Инженер Бобров». Телеспектакль.
24.00 Москвадан олиб кўрсатиладиган эшиттиришларнинг охири.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—3/I да кундуз **Боғчасарой фонтани,** кечқурун **Риголетто,** 4/I да кундуз **Демон,** кечқурун **Коппелия.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/I да кундуз **Вероналик икки йигит,** кечқурун **Қирол Лир,** 4/I да кундуз **Оқ капитар,** кечқурун **Вероналик икки йигит.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Мактаб ўқувчиларининг кишки дам олиш кунларида. **Циркда арча,** РСФСР да хизмат кўрсатган артист, йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан ва ўзбек цирк коллективи,** иштирок этадилар. Томоша 10 январгача кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 да бошланади.

Кино театрларда

«Шантеклэр» маликаси — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (кечқурун).

Болалигим кечган йиллар — «МИР» (кечқурун), «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда).

Хевсур қиссаси. — КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кеч соат 10 да).

Хаёлимдаги қиз— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 да).

ДИЛ ТАРЖИМОНИ

ХАЛҚ СОЗАНДАЛАРИ

СУРАТДА: Турғун АЛИМАТОВ.

А. Халилов фотоси.

Ҳар куни кечқурун қўшнимизнинг уйидан танбурда чалинган «Муножот» янграйди. Бу сеҳргар куй айникса, сутдек ойдин тунда жуда ҳам бошқача, ҳузурли бўлиб чиқади. Гўё япроқлар ҳам шилдирашдан тўхтаб тинглаётгандек, ой ҳам бу куйга маҳлиё бўлиб тўхтаб қолгандек.

Бу дил таржимони бўлган куйни сози сайроқ созанда Турғун Алиматов чалган.

Турғун Алиматов деганда куйга шайдо кишиларнинг кўз ўнгида танбур ё сатони эшиб чаладиган кўнгли куй дарёси бўлган киши келади Дарҳақиқат Турғун ака танбур ва сатода чалган «Тановар», «Қўшчинор», «Билак узук» ва «Омон ёр», «Муножот», «Нола», «Гиря», «Ассалом» каби ўнлаб куйларни радио ва телевизор орқали тинглаб, ким ҳузур қилмаган, кимнинг қалби эриб сел бўлмаган дейсиз?! Ҳа, чалишда ҳам чалиш бор-да! Сознинг тилини билиш керак. Турғун ака соз билан тиллашган созанда.

Турғун ака ёшлигида бирон бир музика мактабини кўрмаган бўлса ҳам, машқ мактабини ўтаган машшоқ. Унинг энг биринчи устози отаси Алимат бўлган. Отаси дуторни чаладиган улфат киши экан. Зеҳнли ёш Турғун етти-саккиз ёшидаёқ «Фабриканинг йўлида» куйини дуторда чалиб бир чойхона кишини ҳайратда қолдирган. Шу-шу уни қўймайдиган бўйи кичкина бўлгани учун катта курсининг устига чиқариб қўйиб, дуторнинг корнини бировга ушлатиб чалдирадиган бўлишган. Бундан завқланган чалган куйлари одамларга ёқаётганлигини фаҳмлаган Турғун янги-янги куйлар ўрганишга берилиб кетади. Ана шу ишқ бугун минглаб кишиларга танбур ва сато тили билан сўзламоқда, ором бермоқда.

Турғун ака ўзининг танбурчи бўлишига бир воқеа сабаб бўлганини бундай ҳикоя қилади

— 1944 йил. Янгийўл театрида скрипкачи бўлиб ишлар эдим. Бир куни «Офтобхон» спектакли қўйиладиган бўлиб қолди. Бир кўринишда танбур чалиб турадиган жой бор экан. Танбурчилар негадир чалиша олмади. «Қани, мен чалиб кўрай-чи»,— деб танбурни чалган эдим, ҳаммага ёқиб тушди шекилли, қувониб кетишди. Режиссёримиз Етим Бобожонов мени ўша кундан бошлаб танбур чалишга тайинлади.

Турғун Алиматов оддий танбурчи ё саточи эмас,балки ихтирочи созандадир. У сатода чалинган куйлар янада оромбахш бўлиб чиқиши учун тўртта сим ёнига яна учта сим қўшди. Бу янгилик устида бир йилча уннади ва ниҳоят, унинг парда ва ним пардаларини топди ва созгар уста Усмон акага косасини каттароқ қилиб, янги соз ясатди. Турғун ака ижросидаги биз тинглаётган нафис куйлар ана шу янги соз пардаларидан парвоз этмоқда.

Созанда созида ошён қурган куйлар «Ўзбекфильм» ишлаб чиқараётган фильмларни ҳам жонлантирмоқда. Уларнинг жозиба ва таъсир кучини оширмоқда. «Ҳамза», «Осиё устида бўрон» даги танбур садолари Турғун аканинг ноҳин тақилган бармоғидан учган куй-булбуллардир.

Яқин орада минглаб томошабинларга тақдим этиладиган «Икки дил достони» фильмида ҳам Алиматовнинг созидан учган наволар янграйди.

Турғун Алиматовнинг ана шундай машҳур созанда бўлишида академик Юнус Ражабий, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Фахриддн Содиқовларнинг хизмати каттадир.

Турғун ака Ўзбекистон радио ва телевидение эшиттириш комитетининг «Мақомчилар ансамблида» камтарин бир созанда — саточи бўлиб хизмат қилиб келмоқда.

Созингиз сайрашдан тинмасин, Турғун ака!

Ҳ. МУҲАММАДАЛИЕВ.

МАДАНИЙ ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАЙМИЗ

Халқимизнинг китобга бўлган талаби кундан-кунга ортиб бормоқда. Пассажимизнинг меҳнатсевар коллективи китобхонлар талабини тўла қондириш мақсадида барча имкониятларни ишга солаётирлар. Шу кунларда 9 та бўлимнинг ҳаммасида ҳам янги йил савдоси қизитиб юборилган. Айниқса Михаил Будкев, Ҳамида Ёқубова, Нормуҳаммад Мирзаев ўртоқлар бошлиқ бўлган бўлимлар китобхонларга намунали хизмат кўрсатмоқдалар. Бу бўлимлардан харидорлар истаган китобларини олишлари мумкин.

Биз йиллик товарообороти планини ортиғи билан адо этдик. Бунга албатта ходимларимизнинг хушмуомалалиги, ишчанликлари туфайли эришдик. Мана, беш йилликнинг иккинчи йили ҳам яқинлашяпти. Биз янги йилда яна ҳам янги куч-ғайрат билан ишлаймиз.

Магазинимиз коллективи Москва, Ленинград, Қозон, Тошкент ва бошқа шаҳарларда чиқадиган китоблар учун 500 дан ортиқ китобхондан 1967 йил учун заявка қабул қилди. Биз ҳар бир бўлимда «Янги китоблар» бурчаги ташкил қилганмиз. Бу харидорларнинг китоб танлашларига янада қулайлик туғдирмоқда.

Биз китоб авторлари билан китобхонларнинг тез-тез учрашувларини ташкил этмоқдамиз. Бу яхши натижа бераётир. Янги йилда ҳам бундай учрашувларни кам деганда 15—20 марта ўтказишни планлаштирдик.

Китоб ихлосмандлари учун маданий хизмат кўрсатишни бундан буёғига ҳам янада яхшилаш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Бунинг учун бизда барча имкониятлар мавжуд.

А. ОҚИЛОВ.

Навоий кўчасидаги китоб пассажининг директори.

ҲАММАСИ ЭСТОНИЯ ҲАҚИДА

Олти томлик «Совет Эстониясининг энциклопедияси»да Эстония, унинг тарихи, географияси, фани, маданияти, аҳолиси ҳақида эллик минг мақола бўлади. Унинг биринчи томи босишга тайёрланди. Ўн минг сурат китобхонларни Эстония кўринишлари, саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари, миллий тасвирий санъат асарлари, ўймакорлик санъати, графика ва ҳайкалтарошлиги билан таништиради.

Янги нашрни тайёрлашда 750 мутахассис қатнашмоқда.

(АПН).

ЎҒРИ КАМПИР

Дам олиш куни бўлгани учун шаҳарнинг Навоий кўчасидаги савдо ярмаркаси одамлар билан гавжум. Эгарчи кўчасида истиқомат қилувчи Шоира Зоҳидова ҳам бугун болаларига кийим-кечак олгани бу ерга келган. У болалар кийимлари билан савдо қилувчи магазинга кирдида, икки жуфт болалар пайпоғи олмоқчи бўлди. Шу пайт у киссасидаги пулини олдириб қўйганлигини сезади.

Ўғри эса алла қачон қочиб кетган. Лекин у қаерга ҳам қочиб борарди? Албатта тумшуғидан илинмай қолмайди.

Мана, кишиларнинг ҳалол меҳнатлари эвазига топган пулларини ўғирлаб, текинхўрлик билан кун кечираётган Екатерина Александровна Шербова бугун жиноят устида қўлга тушиб, милиция идорасида ўтирибди. У 70 баҳорни кўрган, кекса аёл. Шу ёшга кирса ҳам у ҳанузгача ўғирлик «касбини» қўймайди. Сиз уни бирор боқувчиси йўқдир. ўғирлик қилмаса тирикчилиги ўтмас, деб, ўйларсиз.

Асло ундай эмас, Шербовага ўғирлик чилласида теккан дард. У бир неча бор қамалиб чиққан. Сўнгги марта 1964 йил июнь ойида қўлга тушиб, Ленин район халқ суди томонидан икки йил қамоқ жазосига ҳукм этилган. Шу йил июнь ойида қамоқ муддатини тугатгач, у яна «эски хунари»ни давом эттира бошлади.

Шербованинг қизи Нина Дидловская экскаватор заводида мастер бўлиб ишлайди. Куёви Владимир Дидловский эса, шу заводда технолог. Наҳотки бир кекса онани икки фарзанд ўз қарамоғига олиб, уни тарбиялай олмаса. Тўғри, тарбиялай олади. Лекин ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганларидек ўғирликни ўзига «касб» қилиб олган Шербова уларнинг тарбиясига бўйин бермайди. Шу йўллар билан ҳам уларнинг юзини доим ерга қаратяпти.

Шербованинг айтишига қараганда, у ўғирлик қилмаса туролмас эмиш. Ахир бу кўрнамак аёл қизи билан куёвининг уйида яшаса, қанчалик яхши бўлишини билмасмикин?

У яқинда одил совет суди ва қонуни олдида ўз қилмишларига яраша жавоб беради. Ишламай тишлаётган Е. А. Шербовага ўхшаган шахсларга қарши кураш милиция ходимлари билан бирга кенг жамоатчилик ва кўнгилли халқ дружиначиларининг муқаддас бурчларидир.

Х. АҲМАДЖОНОВ,
Октябрь район милиция бўлимининг терговчиси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

«УЗОБУВЬТОРГ»ГА ҚАРАШЛИ ТОШКЕНТ САВДО БАЗАСИГА

товароведлар, склад мудири, омборчилар, экспедитор, машинистка

КЕРАК

Адрес: Тошкент, Б. Хмельницкий кўчаси 6-уй (1-пойафзал фабрикаси ёнида, 2- ва 3-тролейбус, 24—27-автобусларнинг 1-пойафзал фабрикаси остановкаси).

«ДОРУРС» ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛ ИШЧИЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАШ БОШҚАРМАСИГА

Старший агроном, товаршунос, озиқ-овқат товарлари старший ревизор-бухгалтер, савдони билувчи **экономистлар, Юрист-консультант, сотувчи, техник бухгалтерлар.**

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Гоголь кўчаси, 94-уй, 3-қават, 179 хона.

7-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ 16-БОШҚАРМАГА

бухгалтерлар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, арматурачилар, бетончилар

КЕРАК

Ойлик ишбай асосида тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент, Шота Руставели кўчаси, Прохладний тупик, 27 (18-автобус, «Ғишт заводи». 57-автобус сўнгги. 7-трамвай, «Фарҳод» остановкалари).

«СРЕДАЗТРАНССТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ «СТРОЙТЕХСНАБ»И

ТАШКИЛОТЛАР УЧУН

водопроводларнинг безак қисмларини, «ПРС 21», сетильникларни амперметрлар, волтьметрлар

ТАЁРЛАБ БЕРАДИ

Адрес: Тошкент—61, Пролетар кўчаси 21-уй. Телефон Б-8-43-95.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор В3-02-49 дан В3-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими—3-66: саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони В3.65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — В38142).

3 ЯНВАРЬ, 1967 Й. Р. 00503 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. № А. 2297.